

1983
17-02

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

- Redaktie : Henk Hardon
Maarten Klomps
Andries Stoker
- Redaktieadres : Gabriëlgaarde 42, 1241 AM Kortenhoef, 035-62478
- Illustraties : Willy Leurs blz. 50 , 58, Fred van Klaveren 48, 55, Maria Zwart 44
Mevr. v. Leeuwen-Boomkamp 37, 51
- Typewerk : Marianne Harder
Inge Karsemeyer

Verzending : Bep Dwars- van Achterberg, Prinsenstraat 15, Hilversum

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redaktie.

De redaktie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK

1 JUNI

INHOUDSOPGAVE

- 29 : Van de redaktie
30 : Programma
30 - 33 : Bestuursmededelingen
34 : Broedvogelinventarisaties 1983
35 - 36 : De Slechtvalk, overwinteraar in het Gooi e.o.?
36 - 38 : Het Naarderbos
38 : Beknopt overzicht van de broedvogels op Sypestein 1982
39 - 40 : Avifauna van het Gooi
40 : Jonge Bergeenden zonder ouders
41 - 47 : Appelvink
49 : Roodkopklauwier
50 : Excursie Flevopolder
51 : Excursie Ankeveen
52 - 53 : Ontvangen literatuur
54 - 58 : Veldwaarnemingen

VAN DE REDAKTIE

Zeer onlangs is door het maandblad Grasduinen uitgegeven het boek „ Ooievaars in Nederland ”.

De auteurs zijn Piers Hagman, onze V.W.G. er en erelid Dick Jonkers en Piet van Zalinge. Alle facetten van deze boeiende vogel, die helaas in Nederland in het wild nagenoeg uitgestorven is, worden in dit met prachtige foto's geïllustreerde boek uitgebreid behandeld. Het boek is bij Vogelbescherming en Grasduinen te bestellen en ligt tevens in de boekhandel.

In de G&E en enkele landelijke dagbladen heeft U kunnen lezen dat de Knobbelzwaan in ons werkgebied de laatste tijd veelvuldig wordt afgeschoten. Hierbij worden door de contactambtenaar van de Vogelwet praktijken als het afschieten op het nest niet geschuwd.

Hoewel deze methode volgens de letter van de wet geen overtreding is, vinden wij het moreel onverantwoord om op deze manier het aantal Knobbelzwanen terug te brengen..

Als er in bepaalde gebieden echt te veel Knobbelzwanen zijn is het verwijderen van een aantal eieren een betere methode.

Trouwens de grotere groepen Knobbelzwanen die op het moment nog in de weilanden fourageren zijn sub-adulten die over enige weken naar het IJsselmeer vertrokken.

Van het door de Stichting Kritisch Faunabeheer georganiseerde Kraaiensymposium is een boekje verschenen met de teksten van de lezingen, tevens zijn de forum-discussie en een uitgebreid literatuur-overzicht opgenomen.

Het boekje kost f6.50 plus f2.80 porto, het is te bestellen door dit bedrag over te maken op giro 13093 t.n.v. Propagandafonds Stichting Kritisch Faunabeheer, Oosterbeek.

Op 1 maart is het aanlijngebod voor honden weer van kracht geworden voor het zogenaamde korhoenreservaat op de Bussummer- en Westerheide.

Voor de overige terreinen waar een aanlijnverbod is ingesteld geldt dit voor de periode van 15 maart tot 15 juli met uitzondering van de terreinen om het Hilversums Wasmeer, waar dit gebod het gehele jaar van kracht is.

Het nestkasten verslag van de jaren '79 '80 '81 is klaar. Het is samengesteld door Jaap Mekel en Han de Soete. En geïllustreerd door Willy Leurs.

Voor geïnteresseerden is dit verslag VWG uitgave 42 bij Han de Soete te verkrijgen.

Aan de tot standkoming van deze Korhaan hebben naast het vaste redactie- en typisten team Corry Keetelaar en Fred van Klaveren meegewerkt.

PROGRAMMA

- Zondag 8 mei Ochtendexcursie Oppad-Kromme Rade 's Graveland.
Vertrek vanaf het Oppad om 6.00 uur.
Hoe komt u bij het Oppad, komende van de Vreelandse-weg gaan we over de brug van het Hilversumse kanaal, richting 's Graveland, over de brug direkt linksaf u komt dan op de Emmaweg. Hier begint het Oppad en de start van de excursie.
Laarzen en evt. regenkleding meenemen.
- Zaterdag 21 mei Avondexcursie Gooikust.
Vertrek 20.00 uur voor de uitspanning Oud-Valkeveen, te Naarden.
Avondzang van vogels en het roepen van jonge Ransuilen zal het doel zijn van deze excursie.
De excursie zal onder leiding staan van Ilco van Woersem.

BESTUURSMEDEDELINGEN

- Aan het GNR werd een lijst met VWG-waarnemingen uit 1982 van de heidevelden gestuurd, aangezien de rubriek Vogelwaarnemingen uit hun jaarverslag van '81 onvolledig en onjuist was.
- Bij de gemeente Huizen werd een verzoek ingediend om in 1983 een Oeverwaluwand aan te leggen ten oosten van de haven. In hun antwoord wezen ze dit verzoek op dit moment af, aangezien de bestemming van het bedoelde terrein bij de haven nog te vaag is. Wel is het plan overgenomen en krijgen we de gelegenheid om dit jaar zelf een tijdelijk wandje aan te (laten) leggen.
- We geven commentaar op het concept-bestemmingsplan "Gooi- en IJmeer" van de Rijksdienst IJsselmeerpolders. Daarin pleitten we voor een geconcentreerde recreatie bij het Naarderbos en de pier van Huizen en recreatie-vrije gebieden bij de Stichtse Brug en tussen Huizen en Naarden. Ook de zandwinning wezen we af.
- We schreven een brief aan B & W van Naarden waarin we onze verontrusting uitten over het feit dat het college het surfen bij Oud-Valkeveen weer toestaat dit jaar, terwijl 1982 al het laatste jaar zou zijn waarin dit toegestaan werd.

Samenstelling bestuur:

Henk Hardon	-	voorzitter
Peter Dieperink	-	1ste secretaris
Fred van Klaveren	-	2de secretaris belast met de ledenadministratie
Laura Mudde	-	penningmeester
Bep Dwars- van Achterbergh	-	algemeen lid
Rob Moolenbeek	-	subgroep Avifauna
Yves Vogel	-	" Cursus
Rob Kole	-	" Eempolder
Joke Hardon	-	" Excursies
	-	Henk Hardon - subgroep de Korhaan
	-	Jaap Mekel - " Nestkasten-
	-	" Jeugdbonden
	-	Han de Soete - " Propaganda
	-	Ger Blok - " Z.Flevoland

NIEUWE LEDEN

J.J. Theodorie , Plaggenweg 195, 1406 SB Bussum, 02159 - 30124
B. 't Hart , Krekemeent 95, 1218 EE Hilversum, 02159-12824
mw. B. 't Hart , huisgenootlid
mw. A. Bakuwel , Stam 79, 1275 CG Huizen, 02152 - 64567
mw. B. v. Wessen-Homoet, Leeuwerikln. 25, 1403 CK Bussum, 02159 - 19580
T. Loohuizen , B. v. Beekln 112, 1241 AG Kortenhoef
W. Mijnhout , P. v. Looln 17, 1217 SG Hilversum, 035 - 47504
C. v.d. Poel , Comeniusln. 35, 1404 AC Bussum
J. Lodewijkx , Huygensstr. 7, 1222 TJ Hilversum
M. Haverkamp , Prof. Donderstr. 17, 1221 HM Hilversum, 035 - 850645
B. Huibregtse , Kortenhoefsedijk 185, 1241 NA Kortenhoef, 035 - 62140
J. Verheij , Stukkenln. 3, 1272 NW Huizen, 02159 - 43180
mw. F. Jacobi , Rozenstr. 16, 1214 ET Hilversum, 035 - 13919
mw. J. Oudhof , huisgenootlid
H. Westerweel , Kapelstr. 50, 1404 HZ Bussum, 02159 - 10134
H. Ideler , Bern. v. Beekln. 95, 1241 AE Kortenhoef, 035 - 61913
mw. Goossen , K. Doormanln. 146, 1215 NR Hilversum
H.R. Russer , Duivenkamp 282, 3607 AN Maarssen, 03465 - 68356
mw. R.M. Vunderink , Pr. Marieln. 19, 1405 EN Bussum, 02159 - 31273

VERHUISD

mw. P. v. Zanen , Oude Loosrechtseweg 66, 1215 HJ Hilversum
F.W. Rossberg , Troeveveen 46, 3755 JW Eemnes, 02153 - 89493
mw. A. Stoker , Kapelstr. 57, 1404 HW Bussum, 02159 - 13470
H. Knol , Weesperzijde , 1091 ET Amsterdam

OPGEZEED PER 1-1-1984

M. Bouman , Naarderstr. 256, Huizen

VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING, 24 MAART 1983

GOEDE HERDERKERK, HILVERSUM

AANWEZIG : 61 LEDEN

1) Opening:

Rob Moolenbeek opent de vergadering en heet iedereen welkom, i.h.b. de aanwezige ereleden.

Bericht van verhindering zijn ontvangen van Emmy Disselkoen en Trijnie Stoker, Ger Blok is al enige tijd ziek.

Rob biedt de opbrengst van de verkoop van Vogeljaar-kalenders (1983: f. 210,-) aan de heer Van Ingen aan t.b.v. het vogelasiel.

2) Vaststelling van het verslag van de algemene ledenvergadering van 25 maart 1982 :

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

3) Goedkeuring van de jaarverslagen:

Deze worden goedgekeurd met de volgende opmerkingen:

- a) subgroep Avifauna: Erik Lam merkt op dat de NJN-inventarisatie van Sypestein niet vermeld is in het verslag.
- b) subgroep Nestkasten: Rob deelt mee dat het nestkastenverslag klaar is, hetgeen een hele prestatie is. Jelle Harder vraagt waarom Jaap Mekel niet als kandidaat van de subgroep Nestkasten vermeld staat in de agenda. Rob en Han leggen uit dat dit toen nog niet bekend was.
- c) subgroep Korhaan: Martin Stevens vraagt of jaargang en nummer niet op de Korhaan omslag vermeld kunnen worden voor het gemak. Rob en Dick Jonkers lichtten toe dat de kosten dan te hoog zouden worden, je kan het er ook zelf op zetten. Erik Lam vraagt waarom een door hem ingeleverd artikel in '82 nog niet geplaatst is. Henk antwoordt dat er soms te veel copij is waardoor een artikel wel eens kan blijven liggen.
- d) subgroep Zuid-Flevoland: Jelle vraagt naar de echte naam van de subgroep omdat hij al drie verschillende is tegengekomen. Rob antwoordt dat de groep zich naar buiten onder een andere naam presenteert die beter overkomt. Erik vraagt naar het aantal actieve leden daar, omdat het er op lijkt dat Ger Blok de enige is. Rob antwoordt dat Ger wel de stuwende kracht is, maar niet de enige. Wel hebben ze meer actieve leden nodig willen ze zelfstandig kunnen worden. Dick vraagt waarom nu niemand van de s.g. Zuid-Flevoland vertegenwoordigt is op de vergadering. Rob zegt dat daar voor gezorgd zal worden in de toekomst.

Vervolgens bedankt Rob iedereen die zich op enige wijze voor de diverse subgroepen heeft ingezet.

4) Bespreking financieel beleid:

De kascommissie heeft geen op- of aanmerkingen. Henk deelt mede dat in het financieel overzicht (blz. 11, Korh. 17 no 1) bij de rekening 1983 staat i.p.v. 1982. Jelle vraagt hoe het zit met de eventueel terug te betalen subsidies. Henk legt uit dat het bedrag van f1060,- als voorschot is betaald door H'sum en Laren. Het kan zijn dat we dit bedrag moeten terugstorten naar de gemeente's. De heer Pluister: als het niet teruggaat betekent het dan dat ons kapitaal met f1060,- stijgt. Erik Lam vraagt waarvoor het begrootte bedrag van f500,- voor de Avifauna van het Gooi is. Henk zegt dat dit de aanloopkosten zijn. De heer Van der Zwaan vraagt waarom de contributie voor 1983 lager begroot is dan voor 1982. Henk antwoordt dat er per 1 jan. '83 relatief veel opzeggingen verwacht waren, tot nog toe klopt dit aardig. Jelle vraagt waarom er nu minder (f500,-) voor de Avifauna van het Gooi begroot is dan in '82 en stelt voor dit bedrag alsnog op te trekken naar f1500,-. Henk zegt dat hij dit zal veranderen en dat een eventueel overschot dan voor '84 gereserveerd zal worden. Jan Bos vraagt of men er een idee van heeft hoeveel deze Avifauna zal gaan kosten. Het bestuur heeft daar nog geen idee van. De heer Pluister vraagt wat het verslag over de heidevelden inhoudt. Rob vertelt dat dit onze inventarisaties zijn, aangevuld met gegevens van Prov. Waterstaat; deze gegevens zijn nu gebundeld. Ilco van Woersem vraagt zich af of er een Avifauna nodig is; hij vindt dit zuiver een geldverspillend prestigeobject en wil er geen geld voor laten reserveren. De heer Van der Zwaan vindt de Avifauna wel een goede zaak. Vervolgens wordt de penningmeester gedechargeerd. De nieuwe kascommissie zal uit twee leden bestaan: R. v.d. Akker en J. Meijer.

5) Bestuursverkiezing:

Er zijn geen tegenkandidaten voorgedragen. Rob bedankt de niet-terugkerende bestuursleden, namelijk Jessy van Leyden, Trijnie Stoker en Adri Vermeule voor hun inzet en verwelkomt de nieuwe: Laura Mudde (penningm.), Fred v. Klaveren en Peter Dieperink (ledenadm.; secr.), Rob Kole (s.g. Eemp.), Jaap Mekel (s.g. Nestk.). Henk wordt tot voorzitter benoemd, Rob gaat de s.g. Avifauna in het bestuur vertegenwoordigen. Rob bedankt ook de bestuursleden die blijven zitten.

6) Rondvraag:

Martin Stevens vraagt braakballen voor een natuur educatief projekt met kinderen. Er wordt door Dick Heuwekemeijer gevraagd of de Vogelcursus niet elk jaar op een andere dag plaats kan vinden, anders kunnen sommige mensen nooit komen. Yves antwoordt dat dit moeilijkheden geeft m.b.t. de zaalreservering. Jelle deelt mee dat men zich kan opgeven voor inventarisaties in Huizen en Blaricum dit jaar en dat er voor de deelnemers een verslag van de excursies naar Ameland is. Dick zegt dat er nog steeds medewerkers nodig zijn voor de Avifauna voor het Gooi. Ilco vraagt of de cursus "aantallen schatten" door Dick Jonkers niet op een avond herhaald kan worden. Dit zal geprobeerd worden vanwege het grote succes daarvan. De heer Van der Zwaan vraagt of de Godelinde School niet meer op avonden open kan zijn, misschien na de interne verhuizing? Rob antwoordt dat er momenteel naar een eigen onderkomen gezocht wordt, dit misschien samen met andere groepen.

Dick bedankt tot slot, mede namens alle aanwezigen, Rob voor al het vele werk dat hij als voorzitter voor de VWG gaan heeft.

MEDEWERKING GEVRAAGD VOOR DE AANLEG VAN EEN OVERZWALUWAND

Het ligt in de bedoeling om de Oeverzwaluwen bij de Huizer haven van een tijdelijke broedgelegenheid te voorzien, nu alle wandjes daar zijn verdwenen. Deze voorziening kan dan 2 broedseizoenen ('83 en '84) blijven bestaan, waarna getracht zal worden een definitieve wand op te richten.

De wand zal dit jaar met medewerking van het V.G.N. worden aangelegd, maar daarnaast zijn er nog een 15-20 mensen nodig die hierbij één dag willen helpen door even de handen uit de mouwen te steken en de kijker thuis te laten. Anders worden de kosten van aanleg veel te hoog of komt het project niet klaar voor komend broedseizoen.

Het tijdstip van aanleg zal waarschijnlijk in de laatste dagen van april '83 vallen.

Willen alle Oeverzwaluwminde VWG leden die een dag willen helpen even bellen naar Peter Dieperink, tel: 030 - 520491, dan horen zij tevens het wanneer hoe en waar.

BROEDVOGELINVENTARISATIES 1983

J. Harder

Dit jaar worden er weer een aantal gebieden geteld op de aanwezigheid van broedvogels. Wellicht zijn er onder onze leden mensen die aanvullende waarnemingen hebben van deze gebieden. U wordt dan verzocht deze aan de coördinatoren van de tellingen door te geven. Indien u er iets voor voelt eens met zo'n broedvogeltelling mee te doen neemt u dan contact op met een van de tellers of coördinatoren. Geïnteriseerd wordt in de volgende gebieden:

Pioniersterrein (Westerkerk)	,	coördinator	Rob Moolenbeek (035 - 62641)
Hilversumse Meent	,	"	Peter Vos (02159 - 10745)
De Snip	,	"	Adri Vermeule (035 - 857492)
Hoeker polder	,	"	Adri Vermeule
Huizen (bebouwde kom)	,	"	Jelle Harder (035 - 852842)
Blaricum (bebouwde kom)	,	"	Jelle Harder

Tellers in Huizen

Henk van de Pol	(02152 - 61614)	: Huizermaat en omgeving
Menno Rotermundt	(02152 - 58785)	: Huizermaat " "
Rick van de Akker	(02153 - 83071)	: Schaarweg " "
Marc van Houten	(02153 - 89167)	: Schaarweg " "
Frank Griffioen	(02152 - 52958)	: Rijsbergenweg " "
Connie Rosier	(02159 - 31863)	: Botterstraat " "
Emmy Disselkoen	(02153 - 13451)	: Botterstraat " "
Rob van Maanen	(02152 - 55367)	: Havenstraat " "
Willie Leurs	(035 - 62499)	: Karel Doormanlaan "
Coby Westerneng	(02159 - 33266)	: Karel Doormanlaan "
Hans Fuchs	(02159 - 30302)	: Haardstedelaan "
Ilco van Woersem	-	: Thorbeckestraat "
Rob Leurs	(035 - 852882)	: Nieuwe Bussumerweg "
Rie Tabois	(035 - 856928)	: Nieuwe Bussumerweg "

Tellers in Blaricum

Nico Dwars	(035 - 233973)	: Bierweg en omgeving
Jessy van Leyden	(02153 - 86091)	: Prins Hendriklaan "
Hans Gärtner	(02155 - 10744)	: Angerechtsweg "
Erik Lam	(035 - 12548)	: Stachouwerweg "
Peter Dieperink	(02153 - 83615)	: Melkweg " "
Dick Jonkers	(03434 - 51109)	: Dokter Catzlaan "
Jelle Harder	(035 - 852842)	: Bijvanck

De eerste algemene telling in Huizen en Blaricum is geweest op 16 en 17 april j.l. De tweede telling in deze plaatsen is gepland op 14 (en 15) mei a.s. Uiteraard zijn alle gegevens van andere data zeer welkom en gewenst.

DE SLECHTVALK, OVERWINTERAAR IN HET GOOI E.O.?

P. Dieperink

Helaas is de Slechtvalk één van de stootvogelsoorten die zich (nog) niet heeft kunnen herstellen van de achteruitgang, die vrijwel al deze soorten trof in de jaren zestig. De wereldpopulatie van deze spectaculaire, uitsluitend van vogels levende en door valkeniers geprezen soort is nog maar een fractie van wat deze in het begin van deze eeuw was. Ook in Nederland was hij een gewone verschijning, zelfs in de grote steden, vaak tot grote ergernis van de duivenhouders. Momenteel is de Slechtvalk een onregelmatige broedvogel in ons land en trekt door en overwintert in klein aantal. In ons werkgebied wordt de soort zo nu en dan gezien, niet elk jaar, en dan vooral langs de Gooimeerkust. Van de laatste 25 jaar zijn enkele tientallen waarnemingen uit dit gebied bekend. Op 12 december '82 fietste ik 's middags langs de strandvlakte aan de westkant van de Stichtse Brug. Er vlogen zeven vogeltjes op; het bleken Sneeuwgorzen te zijn, die daar regelmatig fourageerden. Even later vlogen er op ca. 50 meter afstand twee vogels op van het strand. In eerste instantie leken het gezien de grootte, kraaien, maar het vlieggedrag trok mijn aandacht.

Het bleken twee Slechtvalken te zijn, een ♀ en een ♂. Het ♀ had de grootte van een Zwarte Kraai en was zeer donker, bij het zwarte af. Ik denk dat dit een juveniel was. Het ♂ was beduidend kleiner en grijsig. De baardstreep was bij beide vogels te zien. Ze vlogen even weg over het water en kwamen even later weer terug. Het ♂ bleef lange tijd hoog in de lucht rondzeilen, het ♀ bleek een prooi in haar klauwen te hebben (een vogel, misschien een Sneeuwgorz) en ging die op 200 meter afstand op de grond plukken. Ik heb ze ca. 20 minuten kunnen bekijken. De laatste twee jaren zijn er vaker Slechtvalken bij de Stichtse Brug (S.B.) of in de Eempolder-Noord gezien. De volgende waarnemingen zijn mij bekend:

31-10-'81	1 ex	S.B.	NJN
2-11-'81	1 ex	S.B.	Bouwers
21- 8-'82	1 ♂	Eempolder-N	P. Vos
6-11-'82	1 ex	S.B.	Bouwers
12-12-'82	1 ♂ + 1 ♀	S.B.	P. Dieperink
20- 3-'83	1 ♂ + 1 ♀	Eempolder-N	W. Leurs
26- 3-'83	1 ♀	Eempolder-N	J. Bosman

Gezien deze waarnemingen lijkt het erop dat 1 of 2 Slechtvalken in ieder geval in de winter '82-'83 overwinterd hebben in een gebied dat bestaat uit de noordelijke Eempolders, de terreinen bij de Stichtse Brug en een deel van Zuidelijk Flevoland, waar elk jaar wel enkele exemplaren overwinteren. Ze zouden dan hun jachtgebied de laatste jaren uitgebreid hebben met een deel van ons werkgebied, hetgeen mogelijk werd door de totstandkoming van een verbinding tussen het oude en nieuwe land, namelijk de Stichtse Brug. De slikterreinen en strandvlaktes rond deze brug zijn op dit moment nog een aantrekkelijk jachtgebied voor de soort: er houden zich grote aantallen vogels op en het is er (nog) rustig. Overigens worden waarnemingen van twee exemplaren slechts zelden gedaan. De Avifauna van Midden-Nederland vermeldt voor de periode na 1945 geen waarnemingen meer van meer dan één ex. tegelijk. Als bovengenoemde theorie klopt, dan zal deze soort ook in de volgende winters regelmatig kunnen worden gezien in het noord-oostelijk deel van ons werkgebied; laten we het hopen!

HET NAARDERBOS (BROEDVOGELINVENTARISATIE 1982)

=====

Mark v.d. Pol

Inleiding:

Er zullen ongetwijfeld onder U Vogelwerkgroepleden zijn die nog nooit het Naarderbos als natuurgebied bezocht hebben. Op het eerste gezicht lijkt dat niet eens zo vreemd aangezien het Naarderbos over het algemeen te boek staat als een recreatieterrein. Voor dit doel is het ca. 10 jaar geleden opgespoten en sinds een jaar of vijf een geliefkoosd terrein voor toeristen in het late voorjaar en in de zomer. Er is een dagcamping met gelegenheid tot watersporten; er is een surfplas en een recreatiepoel met een strand en naast het Naarderbos zelf is een kleine jachthaven die uitkomt op het Gooimeer. Om het voor al die toeristen maar zo aangenaam mogelijk te maken, heeft men tussen alle parkeerplaatsen, (fiets)paden, grasvelden e.d. veel loofhout geplant, zoals populieren en wilgen. Dit loofhout is nu in volle ontwikkeling, wat een aardige broedvogelstand opleverd, mede door het feit dat het snoeihout (vooral ten westen van de surfplas) het afgelopen jaar niet verwijderd is.

Voor recreatiedoeleinden hebben er de afgelopen jaren ook enige ingrijpende veranderingen plaatsgevonden. De recreatiepoel is namelijk eind '81 leeggezogen om aanzienlijk vergroot en uitgediept te worden. De zandstrandjes daaromheen zijn uitgebreid en er is een dam ter afsluiting van de "baai" (nu dus de surfplas) gekomen. Ten gevolge van deze ingrepen in de poel is het riet wat stond op en om de voorheen daarin gelegen eilandjes verdwenen. Voor de werkzaamheden zijn deze eilandjes namelijk tijdelijk verwijderd. Dit is vermoedelijk één van de oorzaken waardoor het aantal broedparen van de Kleine Karekiet, Rietgors e.d. is afgenomen.

Ligging en terreinbeschrijving:

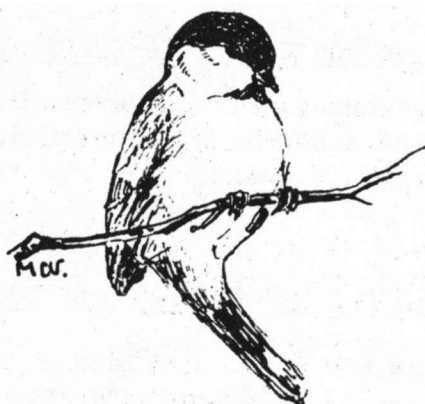
Het Naarderbos wordt aan de noordzijde begrensd door het Gooimeer, en in het zuiden door de IJsselmeerweg, in het westen door de oprit van de Hollandse brug, en in het oosten door het haventje gelegen tussen het recreatiepark het Naarderbos en nieuwbouwwijk het Naarderbos. Het hele gebied is ca. 120 ha groot waarvan ongeveer 70 ha geschikt is voor recreatie (de recreatiepoel en surfplas meegerekend). De andere 50 ha is verschillend loofhout, aangeplant in de periode 1973-'74 (het westelijke deel) en in de periode '75-'76 (oostelijk gedeelte).

Methode en teldata:

Alle zingende vogels zijn op een plattegrond van het Naarderbos ingetekend, evenals vogels die nesten hadden, alarmeerden e.d.. Er werd van de in totaal 13 keer 3 maal 's avonds geïnventariseerd, namelijk op 29 april en op 23 en 24 mei. De data van inventariseren waren: 13, 21, 28 maart; 3, 18, 29 april; 13, 15, 23, 24 mei; en op 5, 21 en 26 juni.

Soortenlijst:

Soort:	Aantal broedparen:	Soort:	Aantal broedparen:
Fuut	1	Torenavalk	1
Wilde Eend	6-9	Fazant	1-2
Bergeend	0-2	Meerkoet	2-3
Houtduif	5-10	Tuinfluitier	3-5
Koekoek	1	Grasmus	1-2
Ransuil	1	Fitis	49
Witte Kwikstaart	0-1	Tjiftjaf	1
Ekster	3-4	Roodborst	3
Winterkoning	3	Merel	10-15
Heggemus	0-1	Staartmees	1-2
Rietzanger	0-1	Groenling	3
Kleine Karekiet	4-5	Kneu	4-6
Spotvogel	5-10	Rietgors	2-3

Opmerkingen bij enkele soorten:

- Bergeend : 2 paartjes waargenomen op 21 maart, 18 april, 23 mei en 21 juni; 1 paartje op 3 april. Vermoedelijk 2 broedparen, geen zekerheid.
- Patrijs : Op 23 mei is er een dood exemplaar gevonden.
- Ransuil : Ondanks de vele toeristen zijn er uiteindelijk 2 juv. met zekerheid uitgevlogen.

- Zwarte Kraai : Deze soort is regelmatig waargenomen maar aangezien er geen nesten zijn gevonden of jongen zijn gezien is het niet aannemelijk dat er een Zwarte Kraai in het Naarderbos gebroed heeft.
- Witte Kwikstaart: Regelmatig overvliegend waargenomen, slechts zingend op 3 april en op 21 juni. Vermoedelijk 1 broedgeval, niet met zekerheid te zeggen.
- Rietzanger : Vermoedelijk 1 broedgeval. Zingend waargenomen op 28 maart en 21 juni.
- Heggemus : Duidelijk aanwezig, ook zingend, maar na 18 april niet meer waargenomen zodat een broedgeval niet met zekerheid te zeggen valt.

Kok- en Zilvermeeuwen werden regelmatig overvliegend en op het Gooimeer waargenomen. Het betrof hier exemplaren afkomstig uit het gebied achter het Naarderbos nabij de vuilstortplaats. Voor de regelmatig fouragerende steltlopers, zoals Tureluurs, Scholeksters, Grutto's en op 29-4 en 26-6 Oeverlopers en een Watersnip op 3 april, bleek het Naarderbos een goede voedselbron te zijn. Dit vooral in het voorjaar toen het nog vrij rustig was. Deze vogels zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig van de weilanden naast de vuilstortplaats en doortrekkende exemplaren.

Conclusies en vergelijkingen met 1980:

In vergelijking met de vorige inventarisatie van het Naarderbos, van de Vogelwerkgroep 't Gooi, (in 1980) is het aantal vogelsoorten niet afgenomen. Alleen hebben vogels die meer aan water gebonden zijn (Krakeend, Bosrietzanger, vele Kleine Karekieten en Rietgorzen) plaats gemaakt voor wat nieuwe soorten, namelijk - zoals dat heet - vogels van park en tuin (Roodborst, Staartmees, Winterkoning). Deze verandering is te verklaren doordat de eilandjes tijdelijk, maar het riet daarmee definitief is verdwenen en dat het snoeihout niet is verwijderd het afgelopen jaar wat zo een erg dichte onderlaag geeft. Dit is hoofdzakelijk het geval ten westen van de surfplas. Over het algemeen heeft er een teruggang van het aantal broedparen plaatsgevonden. Ik vermoed dat dit zijn grootste oorzaak vindt in het feit dat het Naarderbos in de loop van de jaren aan bekendheid heeft gewonnen en dat het tegenwoordig over het algemeen drukker is in het Naarderbos.

De volgende personen werkten aan deze inventarisatie mee:

R.v.d.Akker, J.d.Jonge, H.v.Kerse, F.v.Klaveren, N.A. Klippel,
H.Knol, W.Leurs, H.d.Mars, A.d.Mosch, H.v.Oosterhout, M.v.d.Pol,
F.Rijnja, F.Wieringa, K.d.Wit, M.Zwart.

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE BROEDVOGELS OP SYPESTEIN 1982

Onder leiding van Erik Lam heeft de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie in 1982 de kasteeltuin van het landgoed Sypestein te Nieuw-Loosdrecht op broedvogels onderzocht. Ook zijn er verspreid in het bos takkenhopen gemaakt ten behoeve van vogels, amphibieën en kleine zoogdieren. Doordat het bos als parkbos wordt onderhouden, zijn er weinig natuurlijke nestholten aanwezig voor hollenbroeders. Om dit gebrek te ondervangen werden een 35-tal nestkasten opgehangen. De oppervlakte is 4,37 ha. Er werd vijf ochtenden geteld, waarbij zingende vogels op een kaart werden ingetekend. Totaal zijn er 29 soorten vastgesteld en nog drie mogelijke soorten. Als meest interessante zijn te noemen de Torenvalk, Tortelduif, Grote Lijster, Grauwe- en Bonte Vliegenvanger, Boomklever en mogelijk Goudhaantje. Het volledige verslag bestaat uit 4 pagina's tekst en 2 kaartjes, en is aanwezig in de bibliotheek van de VWG.

AVIFAUNA VAN HET GOOI

Binnen de Vogelwerkgroep is een aantal leden gestart met de voorbereidingen van de eerste aanzetten, die moeten leiden tot de samenstelling van de Avifauna van het Gooi.

Middels dit schrijven willen wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Na een discussie: waarom "een Avifauna van het Gooi", is gestart met een aantal werkgroepen.

De werkgroepen zijn:

a. Broedvogelonderzoek

coördinatoren Jelle Harder
Paul v.d. Poel
Adri Vermeule

Deze werkgroep gaat zich bezighouden met het inventariseren van broedvogels. Ook zal deze groep een inventarisatie maken van al geïnterarieerde gebieden.

b. Tellingen

coördinatoren Bob van Poelgeest
Peter Dieperink

In eerste instantie legt deze werkgroep een lijst aan van tellingen van niet broedvogels, die in de loop der jaren zijn uitgevoerd. Verder zal zij nieuwe tellingen voor div. soorten uitvoeren.

c. Waarnemingen, literatuuronderzoek, dagboeken.

coördinator Erik Lam

De werkgroep zal zich bezig houden met het verzamelen van gegevens, uit waarnemingsarchieven, literatuur en dagboeken.

d. Historie

coördinator dr. W. Kraak

Deze werkgroep verzamelt gegevens die niet in de natuurhistorische literatuur zijn vastgelegd. Dit wordt gedaan d.m.v. het uitvragen van personen op gevorderde leeftijd en het zoeken naar vogelgegevens in kerkelijke, gemeentelijke, provinciale, wetenschaps en andere archieven.

e. Technische zaken

coördinatoren Rob Kole
Nico Klippel

Foto's, tekeningen en het verzorgen van het typewerk zijn onder andere taken van deze werkgroep.

f. Redactieraad

Deze moet nog worden samengesteld.

1. financieel deskundige
2. redactiesecretar(is)(esse)
3. lay-outman
4. documentalist

Vakature
Vakature
Vakature
De heer v.d. Zwaan

Algemeen coördinator
Secretariaat

Dick Jonkers
Henk Hardon

Voor alle werkgroepen zijn inmiddels taakomschrijvingen gemaakt.

Het discussiestuk Avifauna van het Gooi, uitgave nr 41, is voor belangstellenden verkrijgbaar bij het Avifauna secretariaat (02154-18804).

Mocht u interesse hebben om mee te werken aan de Avifauna, dan kunt u zich opgeven bij Henk Hardon (02154-18804).

Oproep: Op korte termijn zoeken wij een **FINANCIEEL DESKUNDIGE**
Taken: het maken van een begroting
het benaderen van sponsers
het aanvragen van subsidies

Een taakomschrijving is beschikbaar.

Belangstellenden voor deze vakature, kunnen zich richten tot de algemeen coördinator Dick Jonkers tel: 03434-1109

JONGE BERGEENDEN ZONDER OUDERS

Rob Moolenbeek

Eind mei 1982 zag ik in het slootje "De Kwakel" langs de Kortenhoefsédijk een viertal jonge Bergeenden zwemmen. Ik schatte de beestjes op een dag of 10. Volgens omwonenden zouden het er totaal 5 geweest zijn. Na de jongen enige tijd gevolgd te hebben was duidelijk dat er geen ouders in de buurt waren. Al gauw krijg je dan de neiging om een schepnet te halen en de "arme schepsels" naar een vogelasiel te brengen. Echter, wetend dat dit pogen bij jongen Bergeenden vaak verspilde moeite is (ze duiken en zwemmen nl. uitstekend), dacht ik dat een Blauwe reiger of snoek dit wel zou klaren. Het weer zat de jonge Bergeenden echter mee. Er waren geen extreem koude nachten meer en blijkbaar was er ook voldoende voedsel. Dagelijks werden ze waargenomen, soms in gezelschap van een groepje jonge Wilde eenden. Ze groeiden goed en begin juli (om precies te zijn de 3e) waren ze uitgegroeid en zaten goed in de veren. Dikwijls lagen ze in de slootkant te slapen of poetsen. Door de vakantie verloor ik ze enige tijd uit het oog doch van Fred van Klaveren en Hans van Oosterhout hoorde ik dat ze zeker tot 17 juli nog alle vier aanwezig waren in de Kwakel. Eind augustus trof ik er nog slechts 1 aan. De andere drie waren wellicht al op trek richting Zuidelijk Flevoland of Waddengebied. Half september was ook de laatste verdwenen. De laatste jaren broeden er geregeld een of meerdere paren in het gebied "de Korremof", hemelsbreed enige 100den meters westelijk. Mogelijk zijn de jongen daar vandaan gekomen. Het grappige is dat ik in 1974 eksakt hetzelfde waarnam langs het Ankeveense Pad in 's-Graveland. Toen waren er 2 jongen welke zonder ouderzorg kans zagen volwassen te worden (zie Korhaan 11:70). Uit de literatuur blijkt (Bauer et al, 1968; Boase, 1965 en Hori, 1964) dat dit verschijnsel slechts zeer zelden wordt vastgesteld.

Literatuur:

- Bauer, K.M. & U.N. Glutz von Blotzheim, 1968. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Tadorna tadorna (Linné, 1758)-Brandgans: 260-285.
Boase, H. 1965. Shelduck broods in the Tay estuary. Brit Birds 58:175-179.
Hori, J. 1964. The breeding biology of the Shelduck. Ibis 106:333-360.
Moolenbeek, R.G. 1977. Hoe kwetsbaar zijn jonge Bergeenden? De Korhaan 11:70.

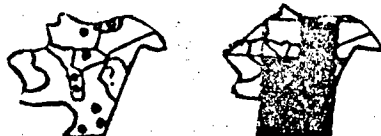
DE APPELVINK (COCCOTHAUSTES COCCOTHAUSTES L.),

ZIJN VOORKOMEN EN GEDRAG IN HET GOOI EN HET VECHTPLASSENGBIED

D.A. Jonkers

De verspreiding van de Appelvink in Nederland beperkt zich tot de pleistocene zandgronden en lössgebieden. Het is een vogel die in de broedtijd zeer schuw is en dan een verborgen leefwijze vertoont. Een groot deel van zijn leven speelt zich hoog in de bomen af. Diverse avifaunistische overzichten maken desondanks melding van zijn voorkomen als broedvogel in het Gooi. Schlegel (1878), Albarda (1891), Schnouchaert van Schauburg (1908) noch Eykman et al (1937) noemen het Gooi, al vermelden zij wel Noord-Holland. De eersten die bovendien de plaatsen waar genesteld wordt vermeld, is Haverschmidt (1942). Genoemd worden Laren in 1938 en Hilversum in 1939. Het archief van de Vogelwerkgroep verschaft details. Het broedpaar in Laren, dat daar ook al in 1937 nestelde, hield zich op in een verwaarloosde tuin. Het tweede geval betrof een nest in een eik in het Spanderswoud. Uit het onderzoek van Alleyn et al (1971) kwamen de gemeenten Naarden, Bussum, 's-Gravland en Hilversum naar voren. Voor het broeden in Laren werd geen bewijs gevonden. Collaris (1974) beschrijft dat de Appelvink in het Gooi voornamelijk aan de Westrand met 9 of 10 paren broeden. Hetgeen niet in overeenstemming is met het bovenstaande. De meest recente gegevens stammen uit de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Teixeira 1979). In vijf van de acht Atlasblokken werd het broeden vastgesteld (figuur 1).

figuur 1

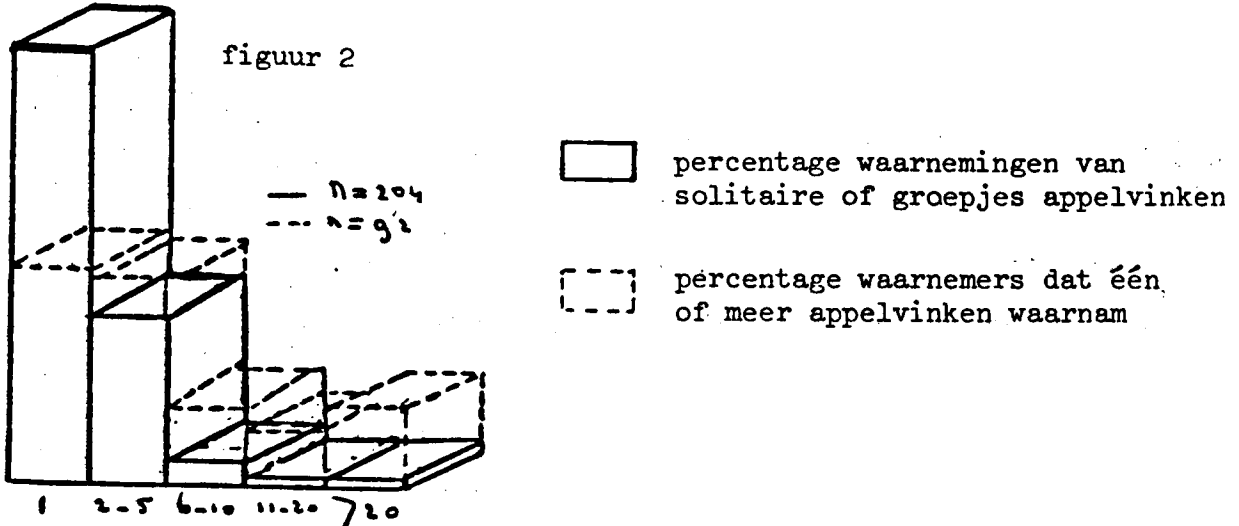

Alleijn et al. Teixeira
1971 1979

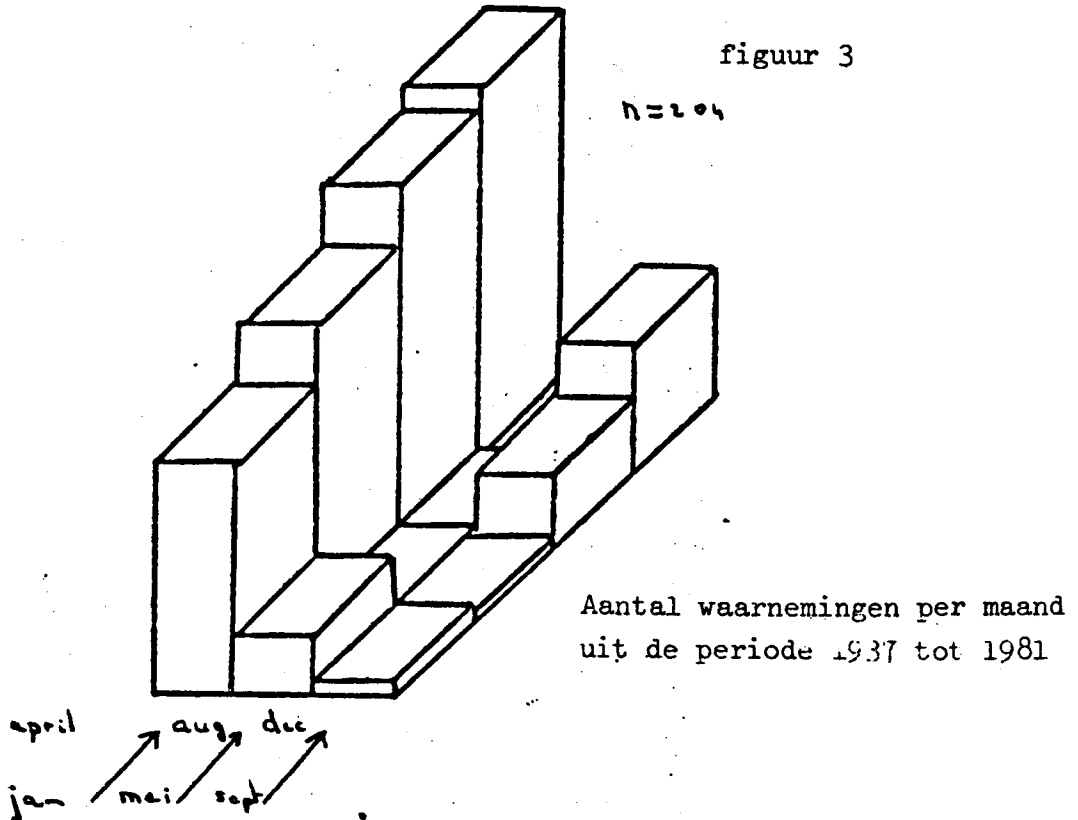
Broedplaats van de
appelvink in het Gooi

Tot zover de gegevens over de Appelvink als broedvogel. Na het samenstellen van zo'n broedvogeloverzicht dringen zich onmiddellijk een aantal vragen op. Eén ervan is, zal er dan in het waarnemingenarchief van de vogelwerkgroep met nu ca. 450 leden een gigantische hoeveelheid waarnemingen, zowel in als buiten de broedtijd aanwezig zijn? Een andere vraag luidt of deze waarnemingen uit de in het overzicht genoemde gebieden komen. Om een antwoord te kunnen geven op deze vragen werden behalve het waarnemingenarchief ook alle Korhanen vanaf 1981 tot het laatst verschenen nummer (17-1) bekeken. Dit omdat de laatste waarneming uit 1981 stamde. Iets meer dan 200 waarnemingen waren door 92 verschillende waarnemers bijeengebracht. Hiervan zijn er 34 uit de periode voordat de vogelwerkgroep werd opgericht, de eerste uit 1937. Niet opgenomen was het ♂ dat op 7 april 1897 te 's-Graveland werd verzameld (Alleyn et al 1971).

De bekendheid met de soort en zeker met zo'n geheimzinnige als de Appelvink speelt bij het waarnemen een grote rol. M.a.w. onder de waarnemers zouden er best een aantal kunnen zitten die een groot deel van de meldingen op hun naam hebben staan. Dit gegeven komt inderdaad tot uitdrukking (figuur 2).

Dit pleit ervoor om onder de leden van de vogelwerkgroep de aandacht op de Appelvink te vestigen om daardoor beter de verspreiding over het Gooi te leren kennen. De Appelvink is het meest waargenomen in de eerste vier maanden van het jaar (figuur 3), de periode waarin de dieren zich in wintergroepen ophouden en zich vrij opvallend gedragen.

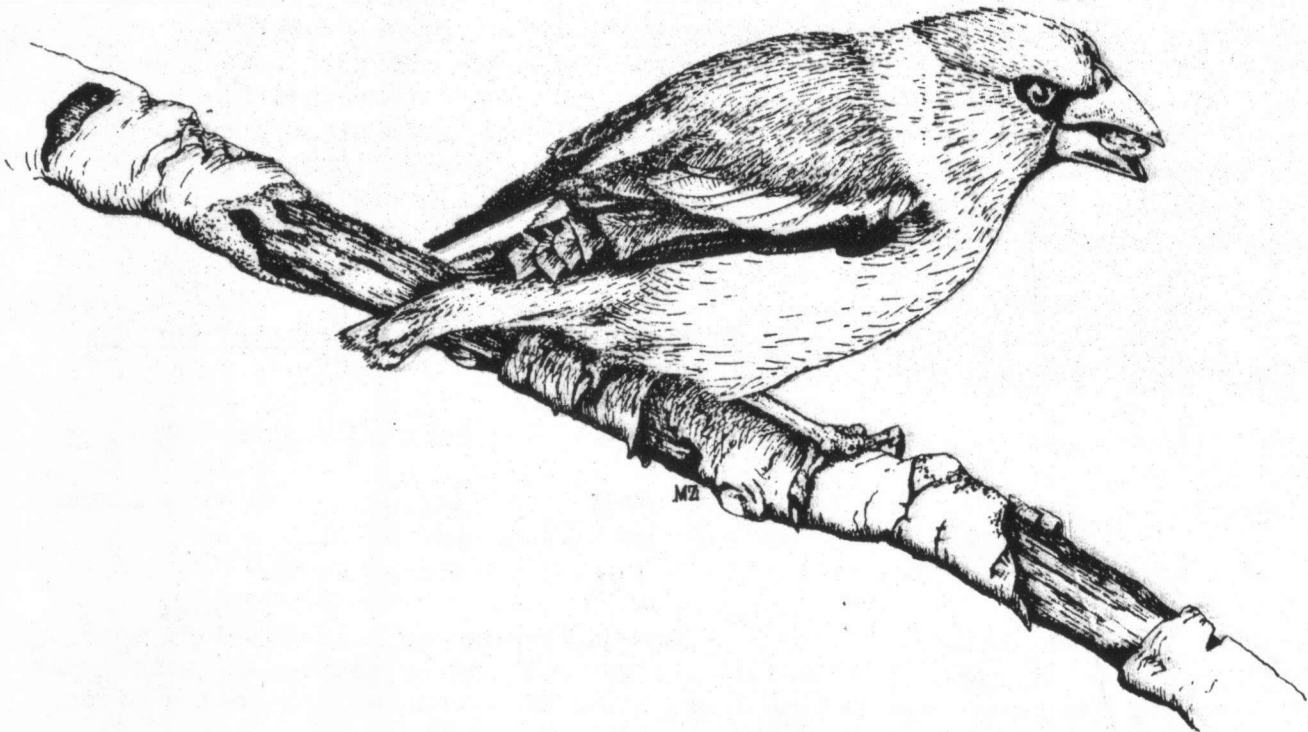
Wanneer we het beeld van de aanwezigheid willen completeren is dit het tijdvak bij uitstek om met zoveel mogelijk leden op het voorkomen te letten. Wanneer in januari en februari de temperaturen oplopen zijn de scherpe tsik-roep, intenser dan die van de Zanglijster, de vlucht-roep psiktik en de hoge contact-roep ksie tot op 100 meter afstand te horen (Bijlsma 1979). Een minder bekend verschijnsel is dat Appelvinken slaapplaatsen bezitten. Deze bevinden zich in gebieden waarin bomen of struiken met dicht gebladerte als taxus, hulst, rhododendrons of oude bomen met veel klimop voorkomen. Zij vliegen daar direct en snel één voor één of in groepen naar toe om ze de volgende ochtend bij het eerste daglicht te verlaten. Hierbij maken de vogels geluid dat klinkt als "zeck". (Desmet 1982). Uit de verzamelde gegevens komt nergens het fenomeen slaapplaats naar voren, een reden temeer om hieraan bijzondere aandacht te schenken. Het jaarlijkse aantal waarnemingen varieert, waarbij uiteraard opvalt dat dit uit de periode voor het oprichten van de vogelwerkgroep minder is dan daarna. In meer dan 60% van het totale aantal jaren waarin waarnemingen werden gedaan, bedroeg het maximum aantal meldingen vijf. Jaren boven de middelmaat waren 1955, 1958, 1969, 1971, 1973 en 1979; absolute uitschieter 1967 en 1970 met resp. 26 en 61 meldingen. Zowel 1969 als 1970 waren eruptie jaren, waarin op tal van plaatsen uit ons land berichten over het optreden opdoken (Van Spanje 1971; Tekke 1971). De Appelvink is een zwerfvogel en voert in herfst, winter en voorjaar trekbewegingen uit. De vogels uit de topjaren behoren waarschijnlijk tot de populatie van Noord-Europa die voor een deel trekt. Na de broedtijd gaan de Appelvinken zwerven en gaan op zoek naar geschikte voedselgebieden. Zij formeren zich in de winter tot groepjes. Gooise gegevens hebben voor het merendeel betrekking op waarnemingen van één exemplaar. Toch zijn er in februari, maart en april enkele met 12-16 exemplaren en één met een geschat aantal van ca. 20 Appelvinken (tabel 1). De laatstgenoemde groep hield zich op 22 maart 1969 op Hilverbeek op. In eerste instantie zou men geneigd zijn te denken aan vogels die vermoedelijk in de omgeving hun broedgebieden rondzwerven en zich hier op bepaalde plaatsen, aangetrokken door reeds aanwezige soortgenoten concentreren. De periode half maart-half april is immers de beste inventarisatieperiode. De luidruchtig zingende en roepende OO houden zich dan in de toppen van de bomen op en vliegen rond. Er kan ook een andere verklaring voor de aanwezigheid van grotere aantallen zijn. Desmet (1982) veronderstelt dat er in maart tijdelijk aanvulling plaats vindt door Appelvinken die op voorjaarsstrek zijn.

Tabel 1. Grootte van de groepen en frekwentie van voorkomen uit de periode 1937 - 1981.

Grootte groep	2 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 - 25	>26
Frekwentie van voorkomen	89(67)	4(32)	6(19)	3(7)	0(9)	0(2)
()	gegevens Zuidwest-Veluwe (Bijlsma 1979)					

Over geslachtsverhouding valt niets te zeggen. Er werden slechts 14 OO en 9 OO opgegeven, te weinig om conclusies uit te trekken. Het aantal plaatsen waar Appelvinken worden gesignaleerd is niet groot. Voor een deel zijn het gebieden waarvan bekend is dat ze er broeden.

De bekendheid van vogelliefhebbers met dit feit kan ertoe leiden dat zij speciaal naar zulke plaatsen toegaan om Appelvinken te zien. Als gevolg hiervan kan een concentratie van waarnemingen ontstaan. Als dit het geval zou zijn, zou het voor het landgoed Hilverbeek moetengelden waarvandaan veel meldingen aanwezig zijn. Van de omringende landgoederen zijn er alleen incidentele gegevens van Gooilust en het Spanderswoud aanwezig. Een ander effect wordt veroorzaakt door een waarnemer die in de omgeving van zijn huis geregeld Appelvinken ziet. Zo is de cluster rond het sportpark in Hilversum-zuid ontstaan. Meer in oostelijke richting bij de Curacaolaan en Arubalaan hielden zich af en toe ook exemplaren op. Toch blijven er nog voldoende gegevens over om enigszins inzicht te krijgen in de verspreiding. De overgebleven gebieden voor Appelvinken kenmerken zich door het feit dat zij over het algemeen binnen de bebouwde kom liggen en vaak door de vogels bezocht worden. Ook uit het noorden van het Gooi zijn broedgevallen bekend. Toch komen hier weinig gegevens vandaan en liggen de waarnemingen verspreid. Een ringvangst van adulte vogels, terwijl de jongen in de buurt gesignaleerd werden duidt erop dat in dit deel van de regio nog steeds wordt gebroed. Deze vangst werd in de zomer gedaan. Appelvinken hebben de gewoonte trouw te blijven aan het broedgebied tot het moment dat zij eind augustus gaan zwerven (Herroel in 1962). Appelvinken blijken vrij regelmatig te worden waargenomen in het Spieghel in Bussum, de omgeving van het raadhuis in Hilversum en van hieruit naar het noordwesten, als het ware aansluitend op het Corversbos. Uitgaande van de voorkeur voor parkachtige tuinen en parken (Bijlsma 1979) zou dit kunnen wijzen op het broeden in deze gebieden.

Gegevens uit het late voorjaar en de zomer ontbreken echter, zodat eerder gedacht moet worden aan de beschikbaarheid van voedselbronnen. Buiten deze gebieden zijn er nog de randen van Laren, Blaricum en Bussum waar zij ook wel worden gezien. De relatie tussen de oude loofbossen en het voorkomen lijkt aanwezig te zijn (figuur 4). Een geheel buiten het beeld vallende waarneming werd gedaan op 11 mei 1981. Bij Fort Uitermeer aan de Vecht werd toen een exemplaar gezien. Weliswaar buiten het onderzoekgebied liggend, maar toch interessant is de waarneming van een exemplaar op 18 juli 1981 in het Muiderbos bij Almere. Een zwerver van de Gooikust afkomstig, een vroege trekker of wellicht een broedvogel uit het jonge polderbos? In de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland broeden tenslotte ook al Appelvinken in de jonge polderbossen (Jonkers 1980, Texeira 1979). Rond de waarnemingen manifesteert zich plaatselijk een open bebouwing en zijn vaak grote tuinen waardoor de gebieden een parkachtig aanzien hebben. De overwinterende Appelvinken lijken vanuit de broedgebieden geschikte voedselterreinen te bezetten. Vooral het voorkomen van *prunus serotina* (Amerikaanse vogelkers) is belangrijk (Desmet 1982). Aan dit aspect zullen we in de toekomst zeker aandacht moeten besteden. In de parkachtige gebieden zullen vermoedelijk meer andere prunussoorten staan. De Amerikaanse vogelkers komt vooral in en langs de randen van de Gooise bossen en heidevelden voor. Aan de hand van een aantal opgaven kan worden nagegaan welke voedselbronnen de Appelvinken exploiteerden (tabel 2). Het is opvallend dat er geen enkele melding bij is die duidt op het foerageren in de Amerikaanse vogelkers, noch in enig andere prunussoort. Van de bomen en struiken die voor voedsel zoeken worden gebruikt vreten zij de bessen waarbij het om de pit gaat en de jonge loten en vruchtknoppen.

tabel 2. Voedselbronnen van de Appelvink in het Gooi e.o.

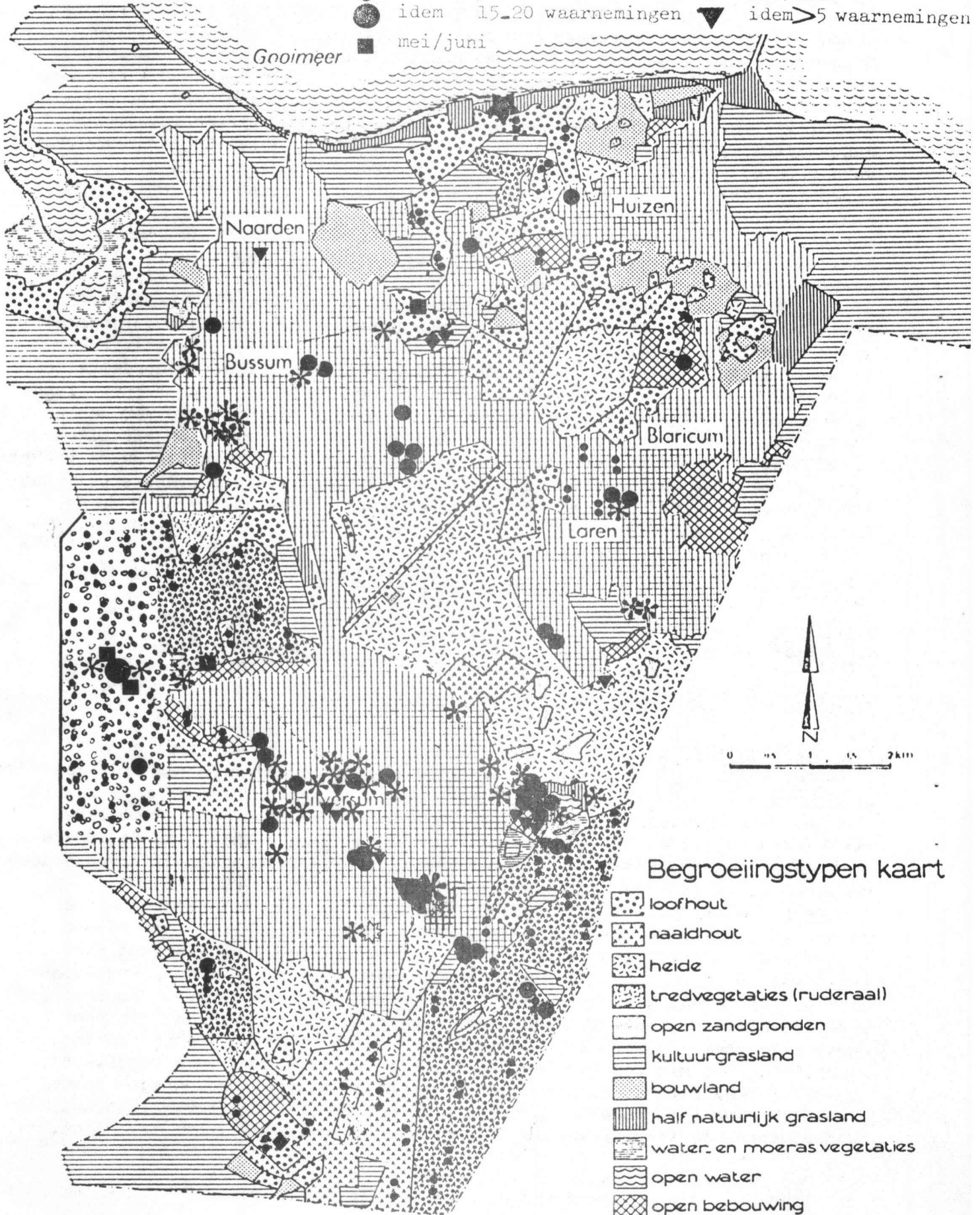
Appel	<i>Malus spec.</i>	Taxus	<i>Taxus baccata</i>
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	Spar	<i>Picea spec.</i>
Berk	<i>Betula verrucosa/pubescens</i>	Esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	Beuk	<i>Fagus sylvatica</i>

Het eten van hulstbessen was in de geraadpleegde literatuur niet vermeld. Behalve in de bomen en struiken werd er ook op de grond gefourageerd, een verschijnsel dat af en toe werd geconstateerd. De mening over de mate waarin dit gebeurt verschilt tussen de diverse auteurs. Neurton (in Desmet 1982) komt tot een fifty-fifty verhouding fourageren op de grond of in de hogere vegetatie. Krüger (1982) daarentegen meent dat Appelvinken er niet van houden op de grond voedsel te zoeken, maar dat alleen doen als zij door voedselschaarste of het op de grond waaien van eetbaar materiaal daartoe gedwongen worden. Ook voedertafels worden, wellicht bij gebrek aan beter, bezocht, getuige een zestal meldingen. Wat voor voedsel zij daar tot zich nemen werd niet vermeld. Zo was er een waarneming van een exemplaar tussen de Kepen en Groenlingen die zonnepitten vreten. Ondanks de grote hoeveelheid gegevens blijven er nog tal van vragen liggen en zijn er mogelijkheden voor nader onderzoek te over. Met een avifauna van ons onderzoekgebied in het vooruitzicht is het zinvol zoveel mogelijk informatie over deze vogelsoort te verzamelen. Dit kan o.a. gebeuren door op de waarnemingskaartjes zoveel mogelijk gegevens te noteren en vooral in de terreinen met parken, parkachtige tuinen, opgaande loof- en gemengde loofnaaldbossen op de soort te letten.

Waarnemingsoliatien

figuur 4

- * jan/febr.
- ✱ idem > 5 waarnemingen
- maart/april
- idem 15-20 waarnemingen
- mei/juni
- ★ juli/aug.
- ◆ sept/okt.
- ▼ nov/dec.
- ▼ idem > 5 waarnemingen

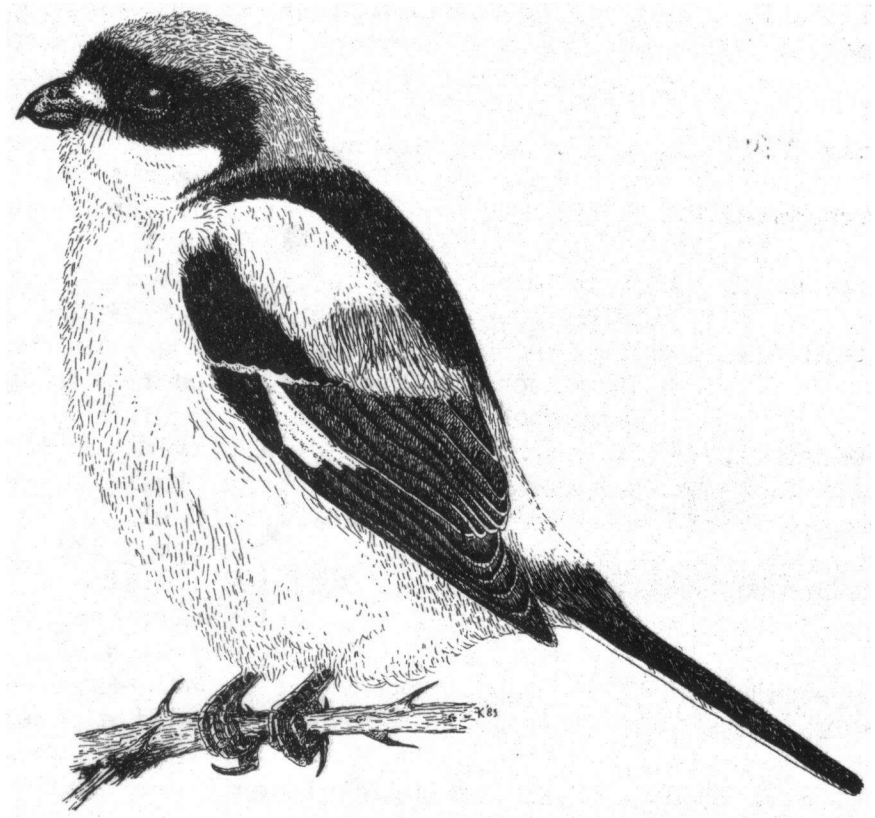
Begroeiingstypen kaart

- loofhout
- naaldhout
- heide
- tredvegetaties (ruderaal)
- open zandgronden
- kultuurgrasland
- bouwland
- half natuurlijk grasland
- water. en moeras vegetaties
- open water
- open bebouwing
- eikenbos ouder dan 100 jaar

Vermoedelijk komt de Appelvink meer voor dan wij denken en zijn onvoldoende waarnemers goed op de hoogte van hun gedragen geluid. In dit artikel staat hierover een en ander vermeld. Ik hoop dat deze publicatie een stimulans vormt om eens wat meer te letten op het voorkomen en gedrag van deze boeiende doch geheimzinnige vogel.

Geraadpleegde literatuur

- Albarda H. 1897: Aves Neerlandica. Naamlijst van Nederlandse vogels.
Leeuwarden : 12.
- Alleyn W.F. et al. 1971: Avifauna van Midden-Nederland.
Assen : 452.
- Bijlsma R. 1979: De ecologie van de Appelvink *Coccothraustes coccothraustes*
op de Zuidwest-Veluwe. *Limosa* 52 (1/2): 53-71.
- Collaris W.J. red. 1974: Milieukundig onderzoek van het Gooi Hilversum:357.
- Desmet J. 1982: Voorkomen en winterecologie van de Appelvink *Coccothraustes*
coccothraustes te Sint-Michiels-Brugge. *De Giervalk* 71 :
627 - 657.
- Eykman C. et al. 1937: De Nederlandse Vogels Eerste deel: Raaf-Koekoek.
Wageningen : 84.
- Haverschmidt Fr. 1942: Faunistisch overzicht van de Nederlandsche broedvogels
Leiden : 128.
- Herroelen P. 1962: De Appelvink (*Coccothraustes coccothraustes* Linné) in
België. *Le Gerfaut* 52 (1) : 173-205.
- Jonkers D.A. 1980: De resultaten van broedvogelinventarisaties in een aantal
onderzochte terreinen in Nederland. Rijksinstituut voor
Natuurbeheer, Leersum.
- Jonkers D.A. 1981: Het voedsel van de Appelvink. *Natura* 78 (7) : 259.
- Krüger S. 1979: Der Kernbeisser Wittenberg Lutherstadt.
- Schlegel H. 1878: De Vogels van Nederland Deel I.
Amsterdam : 131.
- Schnouhaert van Schauburg R.C.E.G.J. 1908: Avifauna Neerlandica. Lijst der tot
dusverre in wilde staat waargenomen Vogelsoorten.
Leeuwarden : 12.
- Spanje T.M. van 1970: Appelvinkinvasie in Zuid-Kennemerland. *De Fitis* 6(4):18.
- Texeira R.M. red. 1979: Atlas van de Nederlandse broedvogels.
's-Graveland : 387.
- Tekke M.J. 1971: Eruptie van Appelvinken *Coccothraustes coccothraustes* in
1969 en 1970. *Limosa* 44 (1-2) : 19-22.
- Wildschut J. 1974: Milieukundig overzicht van het Gooi. Beknopte
beeldvorming en basis voor het beleid. Hilversum.

DE ROODKOPKLAUWIER
=====

E. Lam

Op 14 mei '82 was ik bezig om op de Zuiderheide te inventariseren. Het was redelijk goed weer, alleen zong er bijna niets. Op een afgebrand, zwart geblakerd stuk grond waren ongeveer 25 tot 30 Tapuiten aan het fourageren. Ook vlogen er 2 Paapjes rond. Kennelijk zijn er toch beesten die van deze grootschalige natuurvreemde beheersmaatregelen profiteren. Toen ik met m'n kijker struikjes inspecteerde om te kijken of er soms Roodborsttapuiten te bekennen waren, zag ik iets wits in een topje van een jeneverbes. Eerst dacht ik dat er een zakdoek in hing. Maar dichterbij gekomen zag ik dat het een vogel was, het was zelfs een klauwier! Dit was dus de Roodkopklauwier. Het was onmiskenbaar een Roodkopklauwier, voor de zekerheid keek ik nog even in de Bruun. Er bleek maar één tekening in te staan met een zwart-wit tekening en een rode kop. De Roodkopklauwier zat in een breed uitgegroeide jeneverbes die naast 't fietspad staat van St. Janskerkhof naar 't Bluk. Op de typische klauwierenmanier zat hij in het topje en vloog soms snel naar de grond om een kevertje o.i.d. te bemachtigen. Steeds vloog hij weer naar de zelfde plaats terug. Toen er een groep fietsers voorbij kwam vloog hij ca. 50 meter verder naar een vliegdennetje waar hetzelfde zich herhaalde. Helaas kon je nooit zien wat hij te pakken kreeg. Ik besloot om snel naar Jaap Mekel te lopen zodat hij het ook kon zien. Daar gingen Femke van den Haak en Paul van de Poel ook nog mee. Paul determineerde het als een vrouwtje Roodkopklauwier. Het was wel een zeer licht exemplaar. 's Middags gingen we er nog met een NJN excursie kijken. Jelle Harder was ook al aan 't zoeken, maar had "haar" nog niet gevonden. Hij ging dus maar weer naar huis. Hij was nog geen 3 minuten weg of we zagen iets wits vliegen bij de bosrand. "Het" vloog vanaf een boompje op de grond en weer terug naar 't boompje. Dit moest ze natuurlijk zijn! Jaap racede Jelle achterna. Na enige tijd kwamen ze beide uitgeput van 't fietsen aan. Helaas bleek het "witte" een witte parkiet te zijn, dus enigszins teleurgesteld kon hij weer gaan. "Ze" heeft er maar één dag gezeten.

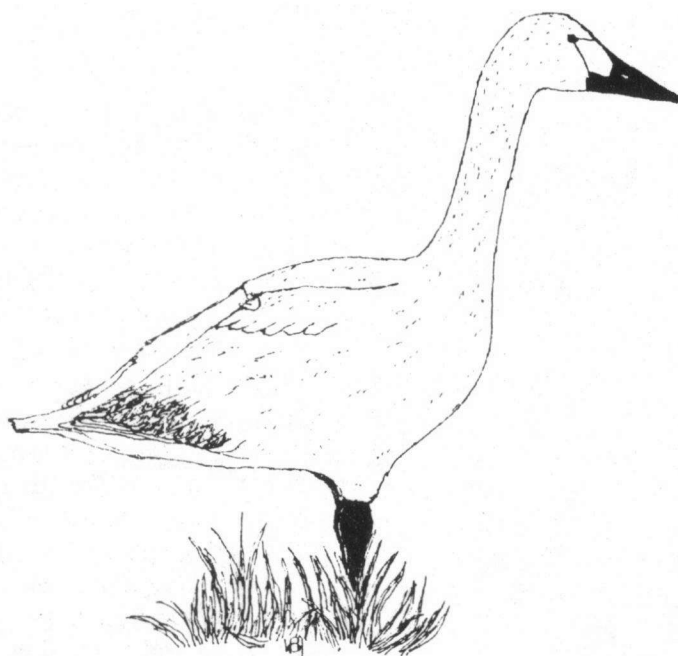
Volgens de Avifauna van Nederland (1970) is het een onregelmatige broedvogel; onregelmatige gast. Afgezien van de broedgevallen, die voor 't merendeel in Zuid-Limburg plaatsvonden, werden sedert 1923 44 waarnemingen gepubliceerd. De vroegste datum was 1 april 1967 (Lienden Gld.) en de laatste 22 oktober 1934 (Velp). Volgens de Broedvogelatlas werden er in de periode 1923-1973 50 waarnemingen bekend en gedurende de vijfjarige atlasperiode maar acht. De Roodkopklauwier bereikt hier ongeveer zijn noordwestgrens. En zoals bij alle klauwieren zijn de populaties aan de grenzen zeer kwetsbaar en nemen gestadig in aantal af. Oorzaken zijn o.a. verminderd broedsucces door slechte weersomstandigheden, zeer intensief gebruik van insecticiden en het rooien van hoogstamboomgaarden waardoor broed- en fourageermogelijkheden verdwijnen. Volgens de Avifauna van Midden-Nederland is het een zeer zeldzame onregelmatige broedvogel; overigens dwaalgast. Tot 1929 hebben ze in Midden-Nederland gebroed. Verder zijn er nog 3 losse waarnemingen bekend. Daarvan is er één op 10 en 11 mei 1967 bij het Laarder Wasmeer gezien. Ook onze waarneming is vlakbij het Laarder Wasmeer gedaan, zelfs bijna op dezelfde dag van het jaar, alleen 15 jaar later. Kennelijk is deze heide met hier en daar wat spontane opslag een redelijk biotoop om een dagje uit te rusten van de trek.

VERSLAG VAN DE EXCURSIE NAAR DE FLEVOPOLDER OP 5 FEBRUARI 1983

Rick van den Akker

Omdat er 's nachts een flink pak sneeuw was gevallen en we daarom niet naar Friesland durfden te gaan, gingen we om 7.15 uur op weg naar de Flevopolder. De groep was niet al te groot. Zes personen in twee auto's. Het weer was die dag zeer wisselend: hagel, regen en zon.

Langs de Oostvaardersdijk hebben we niet al te veel kunnen zien, omdat het nog vrij donker was. Toch konden we Krakeenden, Kuifeenden, Tafeleenden en Wilde eenden onderscheiden. Bij de Lepelaarsplassen zagen we o.a. 5 Kluten. Bij de weg naar "de Vaart" probeerden we ganzen te ontdekken, maar slechts met veel moeite konden we enkele Grauwe ganzen zien. Vervolgens reden we naar de Knardijk en hier zagen we o.a. Nonnetjes, Buizerden, 4 Pijlstaarten, Slobeenden en Blauwe kiekendief. Nadat we op de Torenavalkweg nog 2 Grote lijsters, Kramsvogels en Graspiepers hadden gezien, reden we naar "de Kievitslanden". Bij een wandeling naar het plasje zagen we Bergeenden, Staartmezen, Goudhaantjes en een Matkop. Langs de Strandgaperweg zat een Smelleken en honderden Kolganzen met daartussen Brandganzen. Verderop zagen we een Vlaamsegaai. Op de Kievitslanden zelf zagen we honderden Goudplevieren en Kieviten. Er was ook een auto met een rokende motor. De bestuurder brachten we naar Harderwijk en daar werd ook meteen getankt. Vervolgens werd er koers gezet naar de "de Ganzengouw", maar daar bleken de ganzen gauw verdwenen te zijn. Wel zagen we op het Gooimeer 4 Aalscholvers en Grote zaagbekken. Besloten werd om naar de Arkenheemse Polder te gaan om naar de Kleine zwanen te kijken. Onderweg zagen we het tweede mannetje Blauwe kiekendief, een schitterend gezicht. In de Arkenheemse Polder zaten enkele honderden Kleine zwanen, die meestal goed te bekijken waren. Verder was er nog een groep van ongeveer 300 Wulpen te zien. Op het Nijkerkernauw zaten Smienten en Wilde eenden. Tot slot zijn we nog even bij de Stichtse Brug wezen kijken en hier zagen we o.a. Wintertalingen, Aalscholvers, Wilde eenden en Smienten. Terug bij de auto's namen we afscheid van elkaar. In totaal hebben we 52 vogelsoorten gezien.

EEN EXCURSIE IN ANKEVEEN

R. Kole

Op zondagmorgen 27 februari j.l. verzamelde zich rond een uur of half negen weer een groepje enthousiaste vogelaars op het kerkplein van Ankeveen. Toen ik er aankwam, waren de meeste deelnemers al aanwezig. Adri Vermeule kwam als een van de laatsten aan, zich verontschuldigend voor z'n late aankomst. Hij was onderweg wat opgehouden omdat hij wat vogels meende te zien, waarvoor hij was afgestapt. Dit excuus werd door het gezelschap wel aanvaard en we gingen vervolgens op stap. Fred van Klaveren had de leiding. In het dorp deden we al gauw de eerste waarnemingen. In een struikje zagen we een paar Matkoppen en er werd een Boomkruiper ontdekt. Ook hoorden en zagen we enkele zingende Groenlingen en wat Heggemussen. Aan de overkant van de weg, in een hoge boom, zagen we een Turkse Tortel en er vlogen enkele Putters over ons heen. Aan het begin van het Bergse Pad werden we door Fred attent gemaakt op het geluid van o.a. de Winterkoning. Geduldig legde hij uit wat de kenmerken van hun geluiden zijn en wat het verschil is met het geluid van de Roodborst. Op dit soort momenten valt het te betreuren dat onze excursieleiders niet, net als de vogels, van een syrinx voorzien zijn. Het zou erg gemakkelijk voor ze zijn. Langs het pad, wat verderop, zagen we een paar Goudvinken, die helaas nogal verdekt bleven. Verder zagen we wat Leeuweriken en een Blauwe Reiger. In de plassen zwommen enkele Knobbelzwanen, Meerkoeten en wat eendesoorten waaronder Brilduikers (goed herkenbaar aan de wat driehoekige vorm van de koppen) en Kuifeenden. Er zaten ook nog wat Nonnetjes op het water. Op de Spiegelplas was niet veel te zien. Toen we wat doorgelopen waren, in de richting van de Dammerkade, vielen ons enkele groepjes Vinken en Kepen op. Langs de kade zagen we nog een paar Kieviten en twee Aalscholvers. Een klein groepje wegvliegende Watersnippen konden er nog net waargenomen worden en er scharrelden wat Pimpelmeesjes tussen de bomen. Niet ver van het dorp zagen we een wolk Sijsjes boven de bosjes. Dichterbij gekomen hoorden we hun gekwetter. Het viel op dat hun geluid op dat van Spreeuwen leek, maar het is wel wat hoger en ijler. Aan de overkant van het water zaten wat Kramsvogels en aan het eind van het pad zaten twee Roodborsten in een boom, tegenover elkaar, elkaar toe te zingen. Vlak daarbij zaten nog wat Ringmussen. Alles bij elkaar was het een geslaagde tocht ondanks het wat regenachtige en mistige weer. Dat is overigens iets dat bij deze excursies haast een soort traditie is. Ik denk dat de meeste deelnemers vreemd zouden opkijken als we onverhoopt toch nog eens zo'n tocht met stralend weer zouden kunnen maken.

ONTVANGEN LITERATUUR

- AYTHYA, VWG der NJN, jrg. 21 no 3, oktober 1982:
Grauwe Klauwiereren op Terschelling - Ransuil in Hoorn 81/82 - Zwarte Sterns bij Wieringen.
- Idem, jrg. 21 no 4, december 1982:
Trek over de Bosporus van 21.8 tot 3.9.1981 - Hoogwatertelling Terschelling op 14.8.1982 (deel 1) - Steenlopers op Terschelling in 1982 - Idem Drieteentjes - Avifauna Terschelling IV 1982 - Steltlopers rond de Brandaris op 9.8.1981.
- BOSEBOUWVOORLICHTING, Staatsbosbeheer, jrg. 21 no 6, oktober 1982:
Houtborende insekten in populier en wilg - Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen bij het Staatsbosbeheer.
- DEN BOSCHRIETSANGHER, jrg. 6, december 1982. Dit nummer is een jubileumuitgave ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Vogel- en Natuurwacht voor 's-Hertogenbosch e.o. en bevat o.a.:
Een paar dagen in Falsterbù - Vogelvangkooien - Verslag meerdaagse Waddenexcursie: Texel - Kolossale beuken wekken onze bezorgdheid - Resultaat van het nestkasten-onderzoek op de "Eikenburg" (Rosmalen) en de "Wamberg".
- CULTUURRIJP, Rijkdienst voor de IJsselmeerpolders, jrg 18 no 10, november 1982:
Met de trein naar Almere-Stad - Zonder Markerwaard geen bestaanrecht.
- Idem, jrg 18 no 11, december 1982:
Schotse Hooglanders voor de Oostvaardersplassen.
- Idem, jrg 19 no 1, januari 1983.
- DUTCH BIRDING, Stichting Dutch Birding Association, jrg 4 no 3, 1982:
Bepaling van leeftijd en geslacht bij Pestvogel - Stellers Eider op Schiermonnikoog in mei 1982 - Kuifkoekoek bij Eernewoude in augustus 1982.
- DE FITIS, VWG Haarlem, jrg 18 no 5, :
Nestkastenverslag stootvogels en uilen 1982 - Kraansvlak - Actief beheer kan achteruitgang van weidevogels vertragen.
- DE GIERZWALUW, KNNV/VWG Amsterdam, jrg 20 no 3:
Herfst in het Amsterdamse Bos, dertig jaar geleden - Let op vangkooien - Sloterdijkse Kieviten houden met moeite stand.
- Idem, jrg 20 no 4:
Milieu-aktie in Amsterdam Nieuw-West - Broedvogels van de Balkan en omgeving in 1982 - Verslag van een broedvogelinventarisatie in 1982.
- DE GRASPIEPER, Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, jrg 2 no 3, oktober 1982:
Verslag van de internationale watervogeltellingen in Noord-Holland in 1981 en 1982 - Het gemiddelde hersttrekverloop van enkele insektenetende nachttrekkers in Castricum - Over het gedrag van de Grutto - Aantekeningen over het Smelleken - Vangst van een IJslands Smelleken te Burgervlotbrug.
- Idem, jrg 2 no 4, december 1982:
Vleugelvorm en vliegwijze - Broedvogels op de Markerpolder (1969 - 1982) - Een mogelijk broedgeval van de Roodhalsfuut op het IJsselmeer bij de Vijfhoek in 1981 - Over het effect van een strenge winter op enkele broedvogelpopulaties van Texel.
- DE GRUTTER, Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek", jrg 6 no 4, augustus 1982:
Dubbele invasie (Sijzen en Pestvogels) - Opvallend gedrag bij Ransuilen.
- Idem, jrg 6 no 5, oktober 1982:
Broedende weide- en watervogels in de Westwouderpolder in 1978, 1979 en 1980 - Iets over de Koekoek - Vogelen in Frankrijk.
- Idem, jrg 6 no 6, december 1982:
Zoeken naar Lepelaars in de Zaanstreek en omgeving in 1982 - Kievitseieren - 24 april: de gemiddelde eerste waarnemingsdatum van de Gierwaluw boven de Zaanstreek.
- DE KLEINE RATELAAR, IVN Gooi e.o., jrg 4 no 4, september 1982:
Idem, jrg 4 no 5, november 1982.
Idem, jrg 4 no 6, december 1982:
Natuureducatie op lagere scholen - Heidesymposium: "Voer voor biologen" - De jachtdiscussie.
- KONTAKTHLAD, IVN afd. Eemland, jrg 10, winter 1982:
't Zwin - De Torenavalk.
- DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg 25 no 5, oktober 1982:
Tienhovense Plassen 1981 - Proef met nazorg van weidevogels - Voorjaartrek over Noordhout, Briebergen in 1982.
- Idem, jrg 25 no 6, december 1982:
Een onderzoek naar variaties en resultaten van waarnemers bij trekellingen. - Stichtse Brug - Een geschiedenis van een ruilverkaveling.

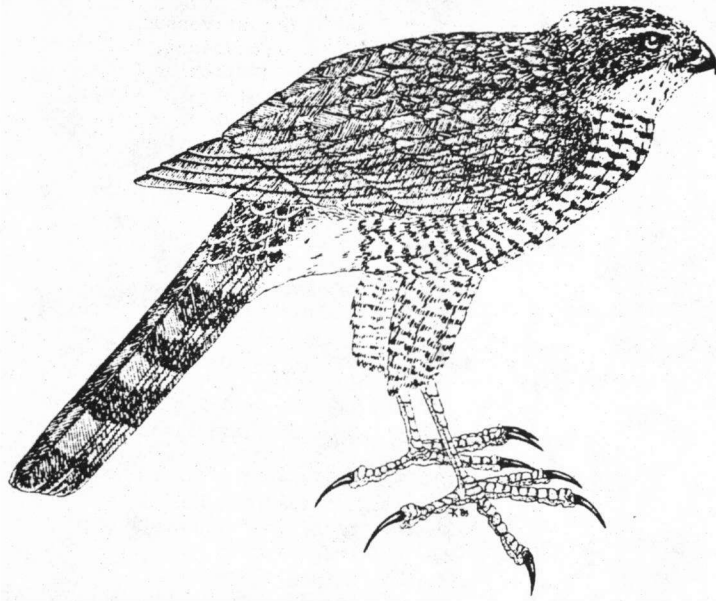
- DE MEERKOET, VWG Wieringen en Wieringermeer, 1982 no 3:
Vogelen in Spanje, voorjaar 1932 - Statuten der VWG.
- MEERKOL, officieel orgaan der NJN distrikt 5, jrg 49 no 7:
Live traps op het PIKA '82 van Dee in de Egelshoek - Natuurhistorisch verslag
VOZOKA DEE 5 op 26 en 27 juni 1982.
- Idem, jrg 50 no 1:
Essenhakhout..
- DE MOURIK, VWG Rijk van Nijmegen e.o., jrg 8 no 3:
Bouw Ocievaarsnest - Rivierentelling 17.4.1982 - Roofvogeltellingen Rijk van
Nijmegen januari 1982 - Idem Roekenkolonies.
- Idem, jrg 8 no 4:
Vogelzang rondom zonsopkomst - Roofvogels in de Pyreneeën rond Jaca.
- NATUURBEHOUD, Ver. tot behoud van Natuurmonumenten, jrg 13 no 4, november 1982:
Reigers in Nederland - Voorlichting, waar gaat het om?
- NATUUR EN MILIEU, Stichting Natuur en Milieu, jrg 6 no 7/8, juli/augustus 1982:
Houdt Nederland in vorm - Wat blaft daar? - een honds verhaal.
- Idem, jrg 6 no 9, september 1982:
Leven met bacterievuur - Oosterschelde 1987: Stormvloedbeheer en wat nog meer?
- Zwartsuis bedreigt fraaie Barsbekerbinnenpolder.
- Idem, jrg 6 no 11, oktober 1982:
Amelisweerd, zwarte dag voor milieu en democratie - Olie in zee, wat doet men
er tegen?.
- Idem, jrg 7 no 1, januari 1983:
Pijpleiding door Wadden - Skiën: samen met het landschap richting bergaf.
- PERKETUTTER, NJN afd. Hilversum, jrg 12 no 2:
Stichtse Brug.
- MEDEDELINGENBLAD, Noordhollands Landschap, no 27 april 1982:
Aankoop groeiplaats zomerklókjes - Relatienotagebieden in ruilverkaveling
Limmen - Heiloo.
- Idem, no 28, september 1982.
- STRGIDEA, Delftse Vogelwacht, no 1, 1982.
- DE TJIFTJAF, ACJN, jrg 27 no 1 1982:
Nestkastennummer II.
- VANELLUS, BFWV, jrg 35 no 4, juli/augustus 1982:
Een kwantitatieve vogelinventarisatie van de Groene Dijk - Het gezichtsvermo-
gen van vogels.
- Idem, jrg 35 no 6, november/december 1982:
Reptielen in Friesland - De nazorg in 1982.
- VERENIGING VAN VRIENDEN VAN HET GOOI, informatiebulletin no 28, september 1982:
Het milieubeleid van de provincie Noord-Holland - Overdenkingen bij het
bestemmingsplan Kamphoeve van de gemeente Bussum.
- Idem, no 29, december 1982:
Het heidebeheer in Nederland - Gooise Oeverzwaluwen: een zorgenkindje -
Bosmieren (II) - Ontmanteling van heidevelden.
- VM, uitgave van het voormalige Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
jrg 4 no 5, oktober 1982:
Cultuurgoederen en luchtverontreiniging - Milieusteun voor de Derde Wereld.
- Idem, jrg 4 no 6, december 1982, tevens het laatste nummer.
Niet-verwerkbaar chemisch afval. Verantwoorde verwijdering is denkbaar.
- HET VOGELJAAR, Stichting "Het Vogeljaar", jrg 30 no 5, oktober 1982:
Hoogstamboomgaarden in gevaar! - Een speciaal nummer dat enkele aspecten
behandelt betreffende de achteruitgang van de hoogstamboomgaarden en de
vogelbevolking die wij in deze gebieden aantreffen.
- VOGELS, Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, jrg 2 no 12, nov/dec '82:
Elf vogelgidzen onder de loupe - Actie voor de Oeverzwaluw - Havik en buizerd
op de korrel - Lammervalk - Van plevieren, sterns en mensen -
Schiermonnikoog - De Winterkoning.
- Idem, jrg 3 no 13, jan/febr 1983:
De Krakeend gaat het voor de wind - Zeeuwsch-Vlaanderen meer dan de moeite
waard - Steenarend - Pestvogels - Broedgelegenheid voor Kerkuilen in Midder-
brabant - Sterns op de wip - Vogelwolken.
- HET UILSKUIKEN, Vogelwacht Delft e.o., jrg 1 no 1, 1982;
Idem, jrg 1 no 2 1982:
Zeetrek langs Scheveningen
- Idem, jrg 1 no 3, 1982.
- DE WULP, Haagse Vogelbescherming, jrg 13 no 4, november 1982.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Jos de Jonge (Gooi) en Ger Blok (Zuidelijk Flevoland)

Geoorde fuut	2	31-12	Naarder Vesting	RP
" "	2	11-1	Ijmeer M'berg	MZ
" "	2	19-1	Bergse Pad Ankeveen	AV
" "	1	10-2	Spiegelvolder N.den Berg	WL
Dodaars	1	28-2	Muidertrekvaart	MP
"	1	20-3	Eemn. vaart bij sluisje	RA/IK
Aalscholver	26	6-2	Stichtse Brug	EL/NJN
Roerdomp	1	9-1	Eempolder N	RA/FL
"	1	20-2	Waterleidingplas	EL/NJN
Lepelaar	2	27-2	Naarderbos, OV = overvliegend	PSc
"	3	28-2	Oud Naarden, OV	IW
Wilde zwaan	2	22-11	Naardermeer, OV	WW
" "	4	20-2	Eempolder, rustend	WL/RM
" "	7	26-2	" , OV	MP/Rg
Kleine zwaan	6 ad	5-1	Hilversumse Meent, foer.	AV
" "	162ad+4juv	9-1	Eempolder N	RA/FL
" "	105	15-1	" "	AV
" "	17ad+3juv	17-2	Dammerkade Ankeveen	WL
" "	119ad+12juv	20-3	Eempolder Z.	RA/IK
Grauwe gans	13	5-1	Hilversumse Meent	AV
" "	50-55	16-2	Loenerveense plas	JJ
" "	3	28-2	(en 14-3) Polder Achteraf ('t O v. Breukele- veense plas)	HR
Kolgans	30	5-1	Hilv. Meent Griendkade	AV
"	1	17-1	Breukeleveense plas	HR
"	55	28-2	Polder Achteraf	HR
Rietgans	140	5-1	Hilv. Meent (ook 7-1)	AV
"	170	7-1	Keverdijkse Polder	AV
"	90	7-1	Heintjesrak en Broekerplas	AV
"	60	28-2	Polder Achteraf	HR
Krakeend	3mn + 3vr	3-3	Dammerkade Ankeveen	PSc
Pijlstaart	2 pr	28-2	(en 12-3 nog) Gooimeer Magdaleen	IW
Smient	+50	3-12	Naarderbos	PSc/RI
"	+750	12-2	Stichtse Brug	MvH
Zomertaling	1mn + 1vr	12-3	t.O.v. Breukelev. Eendekooi	HR/ER/RB
Slobeend	10 à 15	12-1	Laarder Wasmeer	PSc
Bergeend	1	15-1	Horstermeer	WL
"	3	23-1	Noordpolder M'berg	Wt.
Bergeend	4 pr	2-2	Omg. pier Huizen, alle baltsend	JV
"	16	12-2	Stichtse Brug	MvH
Nijlgans	3	4-2	Ankeveense polder, OV	FK/ECH
"	1	16-2	Omg. Breukeleveense Eendekooi	AV
"	2 pr	22-2	Spiegelvolder N.den Berg	FK
"	1	24-2	Eempolder N.	RA
Krooneend	1 mn	2-12	(ook 3-12) Naarderbos	PSc/RI
Kuifeend	+ 700	3-3	IJmeer Muiden	MZ
Brilduiker	1 mn + 1 vr	8-1	Naarderbos Recreatieplas	PSc/RI
"	3 vr.	3-2	Naardertrekvaart Muiden	MP
Middelste zaagbek	1 pr	2-2	t.o.v. Huizerpier (na week storm)	JV
" "	1 mn	12-3	Zandijk Naarden, Gooimeer baltsend	IW
Grote zaagbek	20	2-12	Naarderbos surfplas	PSc
" "	23	19-12	Waterleidingplas	RS/NJN
" "	1 mn + 1 vr	6-2	Overscheense Polder	PSc
" "	1 mn + 1 vr	12-2	Stichtse Brug	MvH
" "	1 vr	28-2	Karnemelksloot Hilv. Meent	PSc
Nonnetje	1 mn	9-1	Eempolder-N Sluiswaai	RA/FL
"	1 mn	23-1	Holl. Ankeveen	PP/LH
"	1 vr	3-2	Naardertrekvaart Muiden	MP
"	3 mn + 5 vr	12-2	Stichtse Brug	MvH
"	5 mn + 8 vr	16-2	Loenderveense Plas Bloklaan	AV
Buizerd	3	8-1	Egelshoek Hilversum	AV
"	+ 8	23-1	"Slaaptelling: Oud Naarden 4 (foer. Zuid-Flev) Limiten 2 (" omgeving) Nw. Valkeveen 2 (" ")	JV/AVh/HB1/HHdr/IW
"	+ 10	20-2	Kortenhoef Oost, OV	FK
"	5	20-2	Waterleidingplas	EL/NJN
Ruigpootbuizerd	1	5-1	Keverdijkse polder, foer.	AV
Havik	1 vr	26-12	Hilverbeek omg.	PP/LH
"	1 vr	30-1	Smithuyzer bos	PP/LH
"	1	30-1	Bergse Pad	PSc/JBo
"	1	9-2	Omg. Raadhuis Hilversum	PP
"	1 mn	13-2	Laarder Wasmeer	PP/LH
"	1 vr	13-2	Groeneveld Baarn	PP/LH
"	1	16-2	Hilversumse Meent	PV(?)
"	1 mn + 1 vr	3-3	Lage Vuursche	AV/ND

Sperwer	1 vr	5- 1	Hilversum	WM
"	1 vr	7- 1	Keverdijkse Polder	AV
"	1	8- 1	Dammerkade Ankeveen	WL

Sperwer	1 mn	9- 1	Bussum (met Merel)	WM
"	1 vr +	12- 1	Dood in tuin Naarden (ring uit Finland)	mG/JV/IW
"	1 mn	1- 2	Omg. Muiden	MP
"	1	13- 2	Spiegelpolder N.den Berg	WL
"	1	13- 2	Naardermeer	WL
"	1	15- 2	Omg. Raadhuis Hilversum	PP
"	1 vr	18- 2	Tuin Hilversum, spreekw etend	WW
"	3	19- 2	Eempolder	PV/WL/RK
"	1 mn	2- 3	Omg. Hakkelaarsbrug Muiden	MP
"	1 vr	20- 3	Eempolder-Z, met Kievit	RA/IK
Blauwkiekendief	1 vr	19-12	Wijde Blik Kortenhoef	EL/NJN
"	1 vr	31-12	Hilv. Wasmeer	AV
"	1 mn + 1 vr	9- 1	(en 23-1) Naardermeer	WW
"	1	10- 2	Dammerkade Ankeveen	WL
"	1 vr	11- 2	Polder Mijnden Loenen a/d Vecht	JJ
"	1 vr	20- 2	Waterleidingplas	EL/NJN
"	1 vr	6- 3	Slikveld Stichtsebrug	RA/EA
Smelleken	1	18- 1	Oud Naarden	IW
"	1 vr	20- 2	Eempolder-N	WL/RM
Patrijs	6	21- 1	Oud Eemnesserweg, Eemnes	AV
Waterral	2	14- 2	Zanddijk Naarden	PV
"	1	20- 2	Waterleidingplas	EL/NJN
Steppenkievit	1	23-10	Stichtse Brug	R/F/NJN
Bontbekplevier	+ 50	6- 3	" "	RA/EA
"	6	9- 3	" "	PSc
Watersnip	2	24- 2	Joodse begraafplaats Muiderberg	MZ
"	+ 20	26- 3	Polder Achteraf (O.v.Breukelev.plas)	HR/ER
Bokje	1	13- 2	(4 x t/m 24-2) Joodse begraafplaats M'berg	MZ
Houtsnip	1	1- 1	Smithuyzerbos Hilversum	WM/EB
"	2	19- 2	Laarder Wasmeer	PP/LH
"	1	21- 2	Hilv. Straatweg Baarn	AV/ND
Wulp	9	16- 2	tWv Breukelev. Eendekool	AV
"	1	18- 2	Hilversum OV.	EL
"	3	16- 3	Westerheide Hilversum	AV/ND
Grutto	1	5- 3	Polder Mijnden, Loenen a/d Vecht	AV
Witgatje	1	25- 2	Ankeveen Oost, OV.	FK
Kemphaan	1 mn	11- 2	Omg. Fort Ronduit Naarden	IW
"	8	12- 3	Eempolder-N	RA/IK
"	+ 50	20- 3	" Z	RA/IK
Bonte strandloper	5 of 6	26- 3	Polder Achteraf (O.v.Breukelev.plas)	HR/ER

Kluut	3	23- 3	Zanddijk Naarden	IW
Middelste jager	1	14-11	IJmeer t.h.v. Kruitfabriek	VOD
Kleinste jager	1 onv.	19- 1	Kortenhoeft, OV	FK
Drieteenmeeuw	1 juv.	3- 2	Zanddijk Naarden gevonden, na enkele uren dood	IW
Kokmeeuw	+ 25.000	2- 1	Slikveld Stichtsebrug, slaappl.	FL/NJN
Papagaaiduiker	1 (2kj)	6- 2	Heide bij 't Bluk, Laren, 360 gram!	
			In Asiel bij respijkerd lot + 600 gr.	
Holenduif	8	6- 2	Noordpolder Muidentberg	RI
"	18	22- 2	Hilversumse Meent	WL
Ransuil	1	15- 2	Westerhei Hilversum	AV
"	2	18- 2	Vuntus Loosdrecht, baltsend	PP
Velduil	2	6- 2	(ook 8-1) Stichtse Brug	AV
Bosuil	1	18- 2	Omg. T.V. toren Hilversum	RA/IK
"	2 mn	18- 2	Kromme Rade Loosdrecht	AV
IJsvogel	2	24-12	Dammerkade Ankeveen	WL
"	min. 2	4- 1	Vestinggrachten Naarden	IW/vii/HHdr
"	1	20- 2	Dammersluis N. den Berg	PV
"	1	6- 3	Boekesteijn 's-Graveland	COH/JOH
Kleine bonte specht	1 juv.	4-12	Boslaan Hilversum	RA/IK
" " "	1 vr	13- 2	Spanderswoud Hilversum	JF
" " "	1 vr	1- 3	Oud Naarden, baltsend	IW
" " "	1 mn	20- 2	Flevo-oord Naarden(?) roepend	PP
Zwarte specht	1	7- 1	Zuiderheide Laren	EL
" " "	1 mn †	11- 1	Hoorneboeg Hilversum	EL/FH
" " "	1 mn †	13- 2	Hooge Vuursche	AO/e
Veldleeuwerik	min.100	12- 2	Naarder Meent	JHd/IW
Boomleeuwerik	2	3- 3	De Stulp, Lage Vuursche	AV/ND
"	1	18- 3	" " "	JJ
"	4	27- 3	Hengstenberg bij Holl. Rading	DJ
Witte kwikstaart	1	24-12	Mussenstraat Hilversum	PP
" " "	1	15- 1	Egelshoek Hilversum	EL/JMK
" " "	1	23- 1	Ind. terrein Naarden	IW/AVh
" " "	2	6- 3	Stichtse Brug	RA/EA
Rouwkwikstaart	1 vr	14- 3	Omg.Bruekelev. Eendekooi (foer) met een witte kwikstaart man	HR
Klapekster	1	6-11	(en 9- en 23-1) in Aalscholverkol. Naardermeer	WW
"	1	2- 3	De Stulp Lage Vuursche	AV
		en 11- 3	idem	AO/e
		en 12- 3	idem	HR/ER/RB
Bonte kraai	3	7-11	Naarderbos	PSc/RI
" "	3	21- 2	Kanaaldijk/Tienh.kanaal Hilversum	JJ
Roek	8	11-11	Melkmeent Hilversumse Meent	FSc
Zwartkop	1 mn	1- 1	(en 3-1) Tuin Eikenbosserweg Hilversum	RH/GH
"	1 mn	5- 2	Tuin Siriusstraat Hilversum	PP/LH
"	1 mn	2- 3	De Lelie Mulden	MP
Tjiftjaf	1	11- 2	Trekpad (tZv Bloklaan) Loosdrecht	JJ
Vuurgoudhaantje	1	10- 1	(en 28-2 en 10 en 11-3) Roodekercke M'berg	MZ
"	min 1	18- 1	Oud Naarden	IW
"	1	14- 2	Groenhoven Kortenhoeft	FK
"	2	24- 2	Zuiderheide Hilversum	PP/LH
"	1	1- 3	Uitspanning Oud Naarden	IW
Roodborstapuit	1 mn + 1 vr	15- 3	Westerheide dagcamping H'sum rustgebied	ND/AV
"	1	16- 3	" rustgebied	" "
Koperwiek	48	3- 2	Oude Meentweg Hilversum	" "
Grote Lijster	1	10-11	Gooiergracht Eemnes	RA/JA
" "	3	3- 2	Omg. Schoonoord 's-Graveland	AV/ND
" "	3	21- 2	Oud Eemnesserweg Eemnes	" "
" "	2	22- 2	Hilversumse Meent	AV
" "	1	5- 3	Spanderswoude Hilversum	MP
Glanskop	1	14- 2	Noölse weg Blaricum	RA
"	1	16- 3	Rand Westerheide Hilversum	AV/ND
Kuifmees	1	26-12	Tuin Gooiergracht 15 Laren	RA
"	2	30-12	Postiljon Laren	RA
Zwarte mees	1	30-12	" "	RA
" "	1	3- 2	Hilverbek 's-Graveland	AV/ND
" "	1	21- 2	De Vuurse Baarn	AV/ND
Keep	1	14- 1	(en 13-2) Tuin Rietmeent Hilversumse Meent	PSc
Goudvink	2 pr.	1- 3	Tuin Stukkenlaan Huizen	JV
"	+ 6 mn+ 6 vr.	winter	Noolseweg-Dr.Catzl. Blaricum	RA/JA
"	1 pr	15- 3	Tuin Adm. de Ruitlerlaan Hilversum	AD
Europese kanarie	1	9-10	De Kuil Huizen	NJN
Sjjs	+ 75	10- 1	Echobos Muiden	MZ
"	±200	15- 2	Oppad Kortenhoeft Oost	FK/GM
Putter	- 21	5- 1	Heintjesrak en Broekpolder	AV
"	10 à 15	28- 2	Dammerkade N. den Berg	PSc
"	+ 40	26- 3	Heide Kolhornseweg Hilversum	JJ

Barmsljs	min. 1	9- 2	Stichts Ankeveen, zingend (ook 11-2)	FK
"	1	18- 2	" " " "	FK
"	1	22- 2	Oppad Kortenhoef	FK
Kruisbek	11	12- 2	Dassenbos Hilversum	PP
Sneeuwgor	1	28-11	Stichtse Brug	RA/IK
"	1	24- 1	" "	PSc

OV. = over vliegend

Twee Errata betr. het vorige overzicht (jrg 17 nr 1):

1. De derde Roerdomp - regel betreft in feite een purpereiger, dus;				FK/AV
Purperreiger	1 onv.	13-11	Oostermeent t.N.v. Gooiergracht	
2. De vierde Slechtvalk - regel moet luiden:				
Slechtvalk	1 vr	19-12	Voor Zanddijk Naarden	Mar/IW/JW

Tijdens het vogelen werden nog waargenomen een ringslang (20-9, AGc), een hermelijn (19-1, AS), een vos met (iets verder) 3 reeën (10-2, JJ), een wezel (7-3, IW) en 4 reeën (11-3, IW).

En de volgende waarnemers komt dank toe:

EA	E. v.d. Akker	RK	R. Kole
JA	J. v.d. Akker	EL	E. Lam
MAR	Monique Arts	FL	F. Langendorff
RA	R. v.d. Akker	WL	W. Leurs
EB	E. Besselaar	GM	G. Mijnhout
HBl	H. Blessing	JMK	J. Mekel
JBo	J.L.M. Bos	WM	W. Mijnhout
RB	Ruud van Beusekom	RM	R. Moolenbeek
AD	A. v.d. Dool	NJN	NJN afd. Hilversum
ND	N. Dwars	AO	A.J. van Oosten
VOD	Vogelclub Diemen	COH	C. Oosterhuis
F	Frank (NJN)	JOH	J. Oosterhuis
JF	J.J. Frieswijk	MP	M. v.d. Pol
mG	mevr. Gouverne	PP	P. v.d. Poel
AGc	A.C. Grosscurt	RP	R. v. Poelgeest
vH	Hr. van Heynsbergen	R	Roelof (NJN)
EdH	E. de Haan	Rg	Rangers W.N.F. Gool
FH	Femke v.d. Haak	ER	Edwin Russer
GH	G. Heise	HR	Hans Russer
HHdr	H. Harder	AS	A. Stoker
JHr	Joke Hardon	PSc	P. Schut
LH	L. van 't Hof	AV	A. Vermeule
MvH	M v. Houten	RS	R. Sprong
RH	R. Heise	AVh	A. Verhey
BI	B. v. Ingen (asielhouder)	JV	J. Verhey
RI	R. v. Iperen	PV	P. Vos
JJ	J. de Jonge	IW	I. van Woersem
DJ	D.A. Jonkers	WW	W.J.R. de Wijs
FK	F. van Klaveren	MZ	M. Zwart
IK	Inge Karsemeijer	e	echtgenote

Zuidelijk - Flevoland

IJsduiker	1	15- 1	Haven van Almere	GB 'JB
Dwerggors	1	23- 1	Gooimeersijk Almeerder Hout	GB
Roodhalgans	1	12- 2	Kotterweg	JB/GB
Keizergans	1	22- 1	Almeerder Hout	HD/LH
Witoogeed	1 onv.mn.	24- 1	Blocq.v. Kuffeler	GB/KM
Eidereend	1 juv.mn.	27-12	Houtribsluizen	RA/IK
Grote Zeeëend	1 vr.	29- 1	Blocq.v. Kuffeler	GB
IJseend	1	28-11	Bovenwater	EL/NJN
"	1	31-11	Knardijk	WL
Middelste zaagbek	1 mn.	15- 1	Gooimeerdijk	JB/GB
Visarend	1	21-10	Harderbos	JvO
Zeearend	2ad+onv.	23- 2	Zijlplas	JvO
"	1 onv	28-10	Horsterwold	JvO
Slechtvalk	1	27-12	Harderbos	JvO
"	1	14- 2	Blocq v. Kuffeler	EL/EvdH
Smelleken	1	19- 2	Pampushaven	RA
Grote trap	1	23-2	Larserweg	JvO/DBA
Waterral	1	-12	Kromslootpark	LV
Porseleinhoen	4	6- 4-80	Knardijk	JvO
"	3	28- 5	Harderbroek	JvO/ACJN

Steltkluut	1 pr + 3 juv.	23- 8 Harderbos	JvO
Morinelplevier	40	5- 5 Ossenkampweg	JvO
Reuzensterne	2	sept.82 Zeewolderdijk	JvO
Kerkuil	1	15- 2 Kraanvogelweg	EL/NJN
Nachtzwaluw	1 mn	27- 6 Blocq. v. Kuffeler	AG
Grote bonte specht	1	5- 2 O.v.p.	EL
Draaihals	1	28- 8 Knardijk	JvO
Grote pieper	1	28-11 Knardijk	EL
Grote gele kwikstaart	1	8- 1 Baardmeesweg	JvO
Roodborsttapuit	2	26- 9 Horsterwold	JvO
Grote lijster	3	19- 2 Torenvalkweg	RA
Buidelmees	10	1- 8 Lepelaarsplassen	WL
Roodmees	1 mn	28-11 Lelystad Haven	EL

GB	Ger Blok
JB	Jan Boshuizen
HD	Huib Duivenvoorden
LH	Leni Huitzing
KM	KarelMauer
RA	Rick van den Akker
IK	Inge Karsemeijer
EL	Erik Lam
NJN	Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie
WL	Willie Leurs
JvO	Jos van Costveen
FvdH	Femke v.d. Haak
D.B.A.	Dutch Birding ass.
LV	Leo Verberne
AG	A. Grobbe

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : H.Hardon, Dotterbloemlaan 39, Baarn , tel. 02154-18804
Secretaresse : P.Dieperink, Wagenstraat 19, Utrecht, tel.030-520491
Penningmeest. : L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, Weesp, tel. 02940-11683

Contactpersonen

Avifauna : R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, Ankeveen, tel. 035-62641
Eempolders : R.A.Kole, R.Jacobsstraat 28, Bunschoten, tel. 03499-2303
Nestkasten : J.Mekel, Siriusstraat 23, Hilversum, tel. 035-858955
Propaganda : H.W.de Soete, G.v.Amstelstraat 410, Hilversum, tel.035-10834
Vogelcursus : C.C.M.Last, Mr.J.C.Bührmanl. 46, Ankeveen, tel. 035-62099
Contr.Vogelwet: R.G.Moolenbeek, (zie boven)
Korhaan : A.Stoker, Gabriëlgaaarde 42,Kortenhoef, tel. 035-62478
Vogelasyl : B.v.Ingen, J.v.Schimmelstraat 6, Naarden, tel. 02159-45658
Z.Flevoland : G.Blok, Schapenmeent 109, Almere-Haven, tel. 03240-16101
Excursies : J.J.M.Hardon-v.Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn,
tel. 02154-18804
Ringonderzoek :

Inzenden waarnemingskaartjes

J.de Jonge, v. Brakellaan 26, Hilversum, tel. 035-17672

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek
Bussum/Naarden: L.Reddingius, Gr. W. de Oudelaan 22, tel. 02159-42508
Hilversum : J.de Jonge
Huizen : F.Griffioen, Omroep 16, tel. 02152-52958

Contributie : f20,- per jaar, huisgenootlid f7.50, Vogeljaar f15,50

Gironr. : 2529179 t.n.v. Penn. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp